

คำวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ
หรือองค์กรเทียบเท่าของต่างประเทศ

เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คำนำ

สำหรับเอกสารคำวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรเทียบเท่าของต่างประเทศ ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙ กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศได้ศึกษาค้นคว้าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรเทียบเท่าของต่างประเทศและที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่น่าสนใจมานำเสนอ อาทิ กรณีการตรากฎหมายเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐซัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรเลีย กรณีการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินโดยไม่ได้รับค่าทดแทนเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ของศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม กรณีบทบัญญัติที่กำหนดให้สามารถใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่อยู่อาศัยขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส กรณีการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศของศาลรัฐธรรมนูญแห่งฮังการี กรณีเงื่อนไขการได้มาซึ่งหุ้นโดยไม่มีค่าตอบแทนของพนักงานรัฐวิสาหกิจสอดคล้องกับหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐโปแลนด์ กรณีการถ่ายโอนกรรมสิทธิในทรัพย์สินของกระทรวงกลาโหมอาเซอร์ไบจานของศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน กรณีการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการจำกัดสิทธิในการแสดงออกของผู้ต้องขังของศาลรัฐธรรมนูญแห่งฮังการี กรณีการถอดถอนประธานาธิบดี (นายยุน ซอก ยอล) ออกจากตำแหน่งของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และกรณีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกพรรคการเมืองในการวิพากษ์วิจารณ์พรรคการเมืองของศาลเลือกตั้งสูงสุดแห่งสหรัฐเม็กซิโก

กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารคำวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรเทียบเท่าของต่างประเทศฉบับนี้ จะเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้ทุกท่านได้ทราบถึงบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรเทียบเท่าของประเทศต่าง ๆ รวมถึงเป็นจุดเริ่มต้นให้แก่ผู้สนใจในการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการและในการปฏิบัติงานต่อไป

กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พฤษภาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

สิ่งแวดล้อม

๑. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย
คำวินิจฉัย ที่ G 256/98 ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙)
กรณีการตรากฎหมายเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐซัคเซอหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ๑
๒. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม
คำวินิจฉัยที่ 57/2016 ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖)
กรณีการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินโดยไม่ได้รับค่าทดแทนเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ๗
๓. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส
คำวินิจฉัยเลขที่ ๒๐๒๑-๘๙๑ QPC ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ (ค.ศ. ๒๐๒๑)
กรณีบทบัญญัติที่กำหนดให้สามารถใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่อยู่อาศัย
ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ๑๔
๔. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งฮังการี
คำวินิจฉัยที่ 5/2025. (VI. 30.) AB ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศ ๒๐

สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๑. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐโปแลนด์
คำวินิจฉัยที่ K 16/02 ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๓)
กรณีเงื่อนไขการได้มาซึ่งหุ้นโดยไม่มีค่าตอบแทนของพนักงานรัฐวิสาหกิจสอดคล้องกับหลักความเสมอภาค
ตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ๒๕
๒. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน
คำวินิจฉัย ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙)
กรณีการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของกระทรวงกลาโหมอาเซอร์ไบจาน ๒๙
๓. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งฮังการี
คำวินิจฉัยที่ 3169/2025. (V. 30.) AB ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการจำกัดสิทธิในการแสดงออกของผู้ต้องขัง ๓๖
๔. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี
คำวินิจฉัยที่ 2024Hun-Na8 ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีการถอดถอนประธานาธิบดี (นายยู่น ซอก ยอล) ออกจากตำแหน่ง ๔๐
๕. สรุปข้อเท็จจริงและคำพิพากษาของศาลเลือกตั้งสูงสุดแห่งสหรัฐเม็กซิโก
คำพิพากษา ที่ SUP-JDC-1441/2024 ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกพรรคการเมืองในการวิพากษ์วิจารณ์พรรคการเมือง ๖๑

คำศัพท์ที่น่าสนใจ

๖๖

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย
 คำวินิจฉัย ที่ G 256/98 ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒ (ค.ศ. ๑๙๙๙)
 กรณีการตรากฎหมายเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐซัคหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ*

นายกวัต ฌนากร
 นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย ได้วางหลักในคดีนี้ว่า การที่ฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐ (Land)^๒ จะตรากฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติขึ้นนั้นย่อมมีอำนาจในการกำหนดห้ามมิให้มีการแทรกแซงสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการอนุรักษ์ธรรมชาติ หรือมีอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ยังคงเสียเปรียบอยู่ได้ นอกจากนี้ หากการกระทำใดที่มีผลกระทบต่อธรรมชาตินั้นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และผลกระทบดังกล่าวไม่อาจบรรเทาให้กลับเป็นดังเดิมได้ โดยพิจารณาซึ่งน้ำหนักผลประโยชน์ที่ต้องการบรรลุตามวัตถุประสงค์ระหว่างประโยชน์แห่งการอนุรักษ์ธรรมชาติกับประโยชน์ที่ฝ่ายนิติบัญญัติของรัฐบาลกลาง (Federation) อันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติอีกส่วนหนึ่งเช่นกัน

ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติของมลรัฐ ซึ่งมีได้กำหนดให้มีการซึ่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ต่าง ๆ ดังกล่าว และมีผลเป็นการขัดขวางมิให้สามารถก่อสร้างหรือขยายทางรถไฟ รวมถึงสิ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศซัคหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ในบรรดาโครงการก่อสร้างทางรถไฟศักยภาพสูง รัฐบาลสหพันธ์ได้วางแผนโครงการก่อสร้างอุโมงค์รถไฟผ่านเมือง Semmering ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมโยงจากมลรัฐ Styria ไปยังมลรัฐ Lower Austria ซึ่งโครงการดังกล่าวดำเนินการโดยบริษัทที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมายที่ตราขึ้นโดยรัฐบาลสหพันธ์

ขณะที่รัฐบาลของมลรัฐ Styria นั้นเห็นพ้องกับโครงการดังกล่าว มลรัฐ Lower Austria กลับขัดขวางด้วยการตราบทบัญญัติขึ้นใหม่ในรัฐบัญญัติว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ บริษัทก่อสร้างดังกล่าวจึงได้รับการอนุญาตตามที่จำเป็น และต่อมาบริษัทจึงได้ยื่นคำร้อง (complaint) ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัย

* สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่ : <https://codices.coe.int/codices/results/precis/CBC21AF7-4177-467B-16C3-08DC225DC81B>

^๒ มลรัฐ (Länder) หมายถึง หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับสูงสุดของสาธารณรัฐออสเตรีย เช่นเดียวกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยในกรณีสาธารณรัฐออสเตรีย แบ่งออกเป็น ๙ มลรัฐ

เกี่ยวกับบทบัญญัติที่นำมาใช้บังคับดังกล่าว (มาตรา ๒ ของรัฐบัญญัติว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติของมลรัฐ Lower Austria ค.ศ. ๒๐๐๐

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย^๓

มาตรา ๑๐

วรรคหนึ่ง รัฐบาลสหพันธ์มีอำนาจในทางนิติบัญญัติและในทางบริหารในกิจการดังต่อไปนี้

(๙) ระบบการจราจรที่เกี่ยวข้องกับทางรถไฟ การอากาศยาน และการขนส่งสินค้าทางเรือ บรรดาซึ่งไม่ได้เป็นไปภายใต้บังคับของมาตรา ๑๑ การจราจรทางบก กิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับถนนซึ่งบัญญัติไว้โดยกฎหมายของรัฐบาลกลางว่าเป็นทางหลวงแผ่นดิน ด้วยเหตุแห่งความสำคัญด้านการจราจรผ่านแดน โดยยกเว้นการจราจรของตำรวจทางหลวง ระบบการไปรษณีย์และการโทรคมนาคม และการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับกิจการเหล่านี้ ในกรณีที่คาดการณ์ได้ว่าจะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๕

วรรคหนึ่ง กิจการใด ๆ トラบเท่าที่มีได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งในรัฐธรรมนูญว่าให้เป็นอำนาจในทางนิติบัญญัติและในทางบริหารของรัฐบาลสหพันธ์ ให้ถือว่ากิจการนั้นอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่อันสมบูรณ์และเป็นเอกเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ รัฐบัญญัติว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติของมลรัฐ Lower Austria ค.ศ. ๒๐๐๐^๔

^๓ Constitution of the republic of Austria

Article 10. (1) The Federation has powers of legislation and execution in the following matters:

9. traffic- system relating to the railways, aviation and shipping in so far as the last of these does not fall under Art. 11; motor traffic; matters, with exception of the highway police, which concern roads declared by federal law as Federal highways on account of their importance for transit traffic; river and navigation police in so far as these do not fall under Art. 11; the postal and telecommunications system; environmental compatibility evaluation for projects relating to these matters where material effects on the environment are to be anticipated;

Article 15. (1) In so far as a matter is not expressly assigned by the Federal Constitution to the Federation for legislation or also execution, it remains within the provinces autonomous sphere of competence.

(source: <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/1920/de/114403>)

^๔ Consolidated legal provisions for the Lower Austrian Nature Conservation Act, A.D. 2000

Section 2 Principles

(1) Principles of nature conservation are:

1. The capacity of the natural balance is to be improved; impairments are to be omitted or compensated.
2. Natural resources, insofar as they do not renew themselves, are to be used sparingly; the consumption of renewable natural resources is to be managed so that they remain available sustainably.
3. Wild animals and plants and their communities are to be protected as part of the natural balance in their natural and region-specific biodiversity. Their living sites and habitats as well as their other living conditions are to be protected, maintained, developed, and restored.

ข้อ ๒ หลักการ

(๑) หลักการของการคุ้มครองธรรมชาติ ได้แก่

๑. การที่ขีดความสามารถของระบบนิเวศจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น การกระทำใดที่ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบย่อมต้องละเว้นหรือได้รับการชดเชย

๒. ทรัพยากรธรรมชาติในส่วนที่ไม่อาจฟื้นฟูขึ้นใหม่ได้ จะต้องถูกใช้อย่างประหยัด การบริโภคทรัพยากรธรรมชาติที่ฟื้นฟูได้จะต้องถูกควบคุมเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรเหล่านั้น

๓. สัตว์ป่าและพันธุ์พืช รวมถึงการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตเช่นว่านนี้ จะต้องได้รับการคุ้มครองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ อันส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพตามธรรมชาติและตามลักษณะเฉพาะของถิ่นที่อยู่ดังกล่าว โดยที่แหล่งที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ตลอดจนเงื่อนไขการดำรงชีวิตอื่นๆ จะต้องได้รับการคุ้มครอง ดูแลรักษา พัฒนา และฟื้นฟู

(๒) ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ หน่วยงานของรัฐพึงให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายและหลักการของการคุ้มครองธรรมชาติ ซึ่งการให้คำปรึกษาดังกล่าวควรมีส่วนสนับสนุนให้เป้าหมายของการคุ้มครองธรรมชาติบรรลุผลได้ แม้ในกรณีที่ปราศจากมาตรการบังคับตามคำปรึกษานั้น

(๓) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและหลักการของการคุ้มครองธรรมชาติ หน่วยงานคุ้มครองธรรมชาติควรใช้รูปแบบของความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบสัญญา หน่วยงานคุ้มครองธรรมชาติจะกำหนดแนวทางการทำงานนี้ตามหลักการของการพัฒนาชนบทแบบพลวัต ซึ่งคำนึงถึงกระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค ตลอดจนความหลากหลายทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของภูมิภาคนั้นๆ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่อื่นๆ ของหน่วยงานคุ้มครองธรรมชาติตามกฎหมายฉบับนี้ย่อมไม่ได้รับผลกระทบจากการนี้

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (ว่าด้วยการกระจายอำนาจ) นั้น อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารในการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยหลักแล้วย่อมถูกกระจายไปให้แก่รัฐ ทว่าตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๙) อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารเกี่ยวกับการจราจรทางรถไฟย่อมเป็นของรัฐบาลสหพันธ์

(2) The tasks of the authorities include, within the scope of their jurisdiction, advising on the goals and principles of nature conservation. The advice should contribute to ensuring that the goals of nature conservation can be achieved even without sovereign measures.

(3) To achieve the goals and principles of nature conservation, the nature conservation authority should utilize forms of cooperative partnership, particularly contracts. The nature conservation authority shall base this work on the principles of dynamic rural development, which takes into account the regionally varying processes of landscape development as well as the economic and cultural diversity of the regions. Other powers of the nature conservation authority under this Act remain unaffected by this.

(source: <https://faolex.fao.org/docs/pdf/aut72923.pdf>)

อนึ่ง รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้มีการแข่งขันกันระหว่างรัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาลมลรัฐในการใช้อำนาจนิติบัญญัติ หากแต่วางหลักให้เป็นพื้นฐานของระบบกฎหมายที่สอดคล้องกัน อันจะนำมาซึ่งประโยชน์สำหรับรัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาลมลรัฐในลักษณะเชิงประนีประนอม และแม้ว่าระบบการกระจายอำนาจจะป้องปรามมิให้รัฐบาลสหพันธ์และรัฐบาลมลรัฐสามารถตรากฎหมายขึ้นจากข้อเท็จจริงชุดเดียวกัน แต่กระนั้นก็ได้ปิดกั้นโอกาสในการที่จะควบคุมกำกับข้อเท็จจริงชุดเดียวกันนี้ด้วยแง่มุมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ฝ่ายนิติบัญญัติไม่ว่าจะในระดับใดก็ไม่อาจใช้อำนาจของตนได้อย่างไร้ขอบเขต แต่จะสามารถใช้อำนาจของตนได้เพียงถึงในระดับที่ไม่เป็นการลิดรอนหรือบั่นทอนอำนาจของอีกฝ่ายหนึ่ง

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลมลรัฐย่อมสามารถใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติของตนต่อโครงการก่อสร้างทางรถไฟต่าง ๆ ของรัฐบาลสหพันธ์ได้ โดยรัฐบาลสหพันธ์ย่อมมีอำนาจในการวางแผน ก่อสร้าง และใช้งานทางรถไฟ และย่อมมีพันธกิจในการจัดให้มีทางรถไฟที่ได้ประสิทธิภาพ ส่วนรัฐบาลมลรัฐก็มีหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่มุ่งหมายจะบรรลุและได้รับการปกป้องไว้โดยรัฐบาลสหพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประโยชน์ดังกล่าวควรได้รับการพิจารณามากยิ่งขึ้น หากการก่อสร้างทางรถไฟเช่นนั้นมีความสำคัญในระดับระหว่างประเทศ

ด้วยเหตุนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้บทบัญญัติพิพาทสิ้นผลใช้บังคับ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีได้เปิดโอกาสให้มีการชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ต่าง ๆ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ยังมีคำสั่งให้บทบัญญัติเดิมของมาตรา ๒ ของรัฐธรรมนูญว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติของมลรัฐ Lower Austria กลับมามีผลใช้บังคับแทน

AUT-1999-2-004

a) Austria b) Constitutional Court c) d) 25/06/1999 e) G 256/98 f) g) to be published in Erkenntnisse und Beschlüsse des Verfassungsgerichtshofes (Official Digest) h) Codices (German)

Headnotes

It is not to be disputed that the legislator of a Land enacting a law on the preservation of nature is authorised to forbid avoidable interventions in the interests of protecting nature or to impose conditions in order to adjust disadvantageous consequences. If an intervention is not avoidable and its consequences cannot be adjusted, there must be a weighing of the interests of nature preservation and of those interests which are pursued by the other legislative power, namely the Federation.

A nature preservation law enacted by the legislator of a Land which does not provide for such a weighing of different interests and thus prevents the construction and enlargement of any rail road - even of those having particular significance to the total economy - is contrary to the Constitution.

Summary

I. Among other projects to construct high-capacity railroads, the Federation had projected to build a railway tunnel through the Semmering pass as a north-south link between the Länder Styria and Lower Austria. The project was to be implemented by a company which was created by a particular federal law.

While Styria was very much in favour of this project, Lower Austria blocked it by enacting a new provision in its Nature Preservation Act. The construction company was thus denied the necessary permission. The company lodged a complaint against this decision with the Court causing an ex officio review of the provision applied (§ 2 of the Nature Preservation Act of the Land Lower Austria).

II. In its judgment, the Court's reasoning was as follows. According to the constitutional provisions on the distribution of powers (Article 15.1 of the Constitution) both the legislative and administrative competence for the preservation of nature is in general allocated to the Länder. Pursuant to Article 10.1.9 of the Constitution, the legislative and administrative power on "traffic relating to the railways" is allocated to the Federation.

The Constitution does not provide for competing legislative powers but must be deemed to be the basis of a harmonised legal order in which diverging interests of the

Federation and the Länder can be reconciled. Although the system of the distribution of powers prevents the Federation and the Länder from enacting laws on the same facts it is not excluded that certain facts can be regulated under different aspects.

In such situations, neither legislator is fully free in using its power. Each legislator can use its power only to the extent that the power of the other one is not taken away or undermined.

Consequently the Länder may also apply their laws on the preservation of nature on federal projects concerning railways. As the Federation is empowered to plan, construct and run railways and is therefore obliged to provide for an efficient railway network, it is a Land's duty to take into account those public interests pursued and safeguarded by the Federation. Those interests must be given more consideration if a railroad of international importance is concerned.

The Court annulled the provision in question because it did not allow such a weighing of interests and therefore contradicted the Constitution. In addition the Court explicitly provided for the entry into force again of the former provision, § 2 Nature Preservation Act of the Land Lower Austria in the old version.

(source: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/CBC21AF7-4177-467B-16C3-08DC225DC81B>)

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม

คำวินิจฉัยที่ 57/2016 ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖)

กรณีการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินโดยไม่ได้รับค่าทดแทน

เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่^๑

นางสาวกชกร น้อยเพ็ง

นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

เพื่อประโยชน์แห่งการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ฝ่ายนิติบัญญัติย่อมมีอำนาจในการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน (property rights) อย่างไรก็ดี โดยอาศัยหลักแห่งความเสมอภาคของพลเมืองในการรับภาระทางสาธารณะ (Principle of equality in respect of public charges) หน่วยงานของรัฐมีอาจกำหนดภาระให้แก่บุคคลจนเกินสมควรไปกว่าที่เอกชนพึงต้องแบกรับเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยปราศจากการเยียวยาหรือการได้รับค่าทดแทน ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็น ให้ศาลเป็นผู้พิจารณาตัดสินว่าควรมีการให้ค่าทดแทนหรือไม่ นอกจากนี้ ศาลอาจสั่งเพิกถอนบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ได้กำหนดให้มีกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมตามอนุสัญญาอาร์ฮูส (Aarhus Convention)

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจหรือกิจการด้านเกษตรกรรมกลุ่มหนึ่งได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้เพิกถอนพระราชบัญญัติแห่งภูมิภาคเฟลมมิช (Flemish Region) ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ (ค.ศ. ๒๐๑๔) ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมกฎระเบียบเกี่ยวกับธรรมชาติและป่าไม้ กรณีนี้ ผู้ร้องมีความกังวลว่าที่ดินของตนอาจตกอยู่ภายใต้มาตรการอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าดำเนินกิจกรรมและเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินโดยไม่ได้รับค่าทดแทน ทั้งนี้ บทบัญญัติพิพาทดังกล่าวเป็นผลมาจากการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดสหภาพยุโรปที่ 79/409/EEC ว่าด้วยการอนุรักษ์นกป่า (the Birds Directive) จากการประชุมเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๒ (ค.ศ. ๑๙๗๙) และข้อกำหนดสหภาพยุโรปที่ 92/43/EEC ว่าด้วยการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ รวมถึงสัตว์ป่าและพรรณพืช (the Habitats Directive) จากการประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ (ค.ศ. ๑๙๙๒) อีกทั้ง ยังเป็นการเสริมสร้างกรอบการกำกับดูแลเพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำถาวรที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

^๑ สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่:

<https://codices.coe.int/codices/results/precis/DE783F4F-F724-41EC-3457-08DC225DC81B>

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม พ.ศ. ๒๓๗๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๗^๖

มาตรา ๒๓ บุคคลย่อมมีสิทธิในการดำรงชีวิตพร้อมกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

กฎหมาย กฎหมายลำดับรองของสหพันธรัฐ และระเบียบข้อบังคับที่อ้างถึงในมาตรา ๑๓๔ ย่อมรับรองถึงสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงพันธกรณีที่เกี่ยวข้อง และกำหนดเงื่อนไขในการใช้สิทธิดังกล่าว สิทธิเหล่านี้รวมถึงสิทธิประการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิในการทำงานและการเลือกประกอบอาชีพโดยอิสระ ภายใต้บริบทของนโยบายการจ้างงานทั่วไป ซึ่งมีวัตถุประสงค์ประการสำคัญเพื่อประกันระดับการจ้างงานที่มั่นคงและสูงที่สุดเท่าที่จะพึงกระทำได้ สิทธิในเงื่อนไขการทำงานที่เป็นธรรมและค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ตลอดจนสิทธิในการได้รับข้อมูล การขอรับคำปรึกษา และการเจรจาต่อรองร่วมกัน

(๒) สิทธิในความมั่นคงทางสังคม สิทธิในการได้รับการดูแลสุขภาพ ตลอดจนความช่วยเหลือทางสังคมทางการแพทย์ และทางกฎหมาย

(๓) สิทธิในที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม

(๔) สิทธิในการได้รับความคุ้มครองในสิ่งแวดล้อมที่ดี

(๕) สิทธิในการได้รับการเติมเต็มทางวัฒนธรรมและทางสังคม

(๖) สิทธิในเงินสวัสดิการดูแลบุตรหรือสวัสดิการครอบครัว

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า การแทรกแซงสิทธิในทรัพย์สินใด ๆ จะต้องสร้างดุลยภาพที่เหมาะสม (fair balance) ระหว่างความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะกับการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการเคารพในทรัพย์สิน โดยการสร้างดุลยภาพที่เหมาะสมนั้นจะต้องสัมพันธ์กับหลักแห่งความได้สัดส่วน (proportionality) ระหว่างวิธีการที่นำมาใช้กับวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมาย นอกจากนี้ ศาลยังได้พิจารณาถึง

^๖ Belgium's Constitution of 1831 with Amendments through 2014

Article 23 Everyone has the right to lead a life in keeping with human dignity

To this end, the laws, federate laws and rules referred to in Article 134 guarantee economic, social and cultural rights, taking into account corresponding obligations, and determine the conditions for exercising them. These rights include among others:

1°. the right to employment and to the free choice of an occupation within the context of a general employment policy, aimed among others at ensuring a level of employment that is as stable and high as possible, the right to fair terms of employment and to fair remuneration, as well as the right to information, consultation and collective negotiation;

2°. the right to social security, to health care and to social, medical and legal aid;

3°. the right to decent accommodation;

4°. the right to the protection of a healthy environment;

5°. the right to cultural and social fulfilment;

6°. the right to family allowances.

(ที่มา: https://www.constituteproject.org/constitution/Belgium_2014.pdf)

ข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐมีหน้าที่ต้องให้หลักประกันแก่สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองในสิ่งแวดล้อมที่ดีตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๓.๓.๔ ของรัฐธรรมนูญอีกด้วย

นอกจากนี้ ศาลได้ตั้งข้อสังเกตต่อบทบัญญัติของข้อกำหนดว่าด้วยการอนุรักษ์นกป่าและข้อกำหนดว่าด้วยการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ รวมถึงสัตว์ป่าและพรรณพืช (the Birds Directive and the Habitats Directive) รวมถึงข้อเท็จจริงที่ว่า แม้อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (the European Convention on Human Rights) จะมีได้มีการบัญญัติเรื่องการคุ้มครองธรรมชาติไว้โดยชัดแจ้ง แต่ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (the European Court of Human Rights) ได้วางหลักการไว้ว่า ประการแรก ความจำเป็นทางเศรษฐกิจหรือแม้แต่สิทธิขั้นพื้นฐานบางประการ เช่น สิทธิในทรัพย์สิน ย่อมไม่อาจได้รับความคุ้มครองให้มีความสำคัญมากไปกว่าความจำเป็นในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์สาธารณะ และประการที่สอง การคุ้มครองมรดกทางธรรมชาติหรือวัฒนธรรมไม่ถือเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้รัฐไม่ต้องแบกรับภาระหน้าที่ในการจ่ายค่าทดแทนให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย ในกรณีที่เกิดการแทรกแซงสิทธิในทรัพย์สินนั้นจนเกินสมควร

อนึ่ง ศาลยังได้เน้นย้ำถึงหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยความเสมอภาคของพลเมืองในการรับภาระทางสาธารณะ (equality in respect of public charges) ว่าโดยตามหลักการดังกล่าวแล้ว หน่วยงานของรัฐมีอาจกำหนดภาระให้แก่บุคคลจนเกินสมควรไปกว่าภาระที่เอกชนพึงต้องแบกรับเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยปราศจากการจ่ายค่าทดแทน จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ผลกระทบที่เสียหายเกินส่วนอันเกิดจากมาตรการบังคับที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น ภาระจ่ายออมในอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์สาธารณะ จะต้องไม่ตกเป็นภาระแก่ผู้เสียหายแต่เพียงฝ่ายเดียว หากแต่จะต้องมีการกระจายภาระนั้นไปยังสมาชิกในชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ดี การที่หน่วยงานของรัฐกำหนดข้อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์สาธารณะเพียงอย่างเดียว มิได้หมายความว่ารัฐมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าทดแทนเสมอไป แต่รัฐจะมีหน้าที่จ่ายค่าทดแทนก็ต่อเมื่อผลกระทบเกิดจากภาระจ่ายออมเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือข้อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่มีต่อกลุ่มพลเมืองหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องนั้นเกินไปกว่าภาระที่เอกชนรายหนึ่งพึงต้องแบกรับเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

ศาลพิจารณแล้วเห็นว่า แม้บทบัญญัติแห่งกฎหมายจะกำหนดให้มีการจ่ายค่าทดแทนสำหรับมาตรการบางประการไว้แล้วก็ตาม แต่ในข้อเท็จจริงดังกล่าว การที่มาตรการส่วนที่เหลือมิได้มีการบัญญัติเรื่องค่าทดแทนไว้ เช่นนั้น ย่อมไม่เป็นการตัดอำนาจศาลในการพิจารณาวินิจฉัยว่ากรณีของการดำเนินมาตรการบังคับบางประการนั้น รัฐจำต้องจ่ายค่าทดแทนโดยอาศัยหลักแห่งความเสมอภาคของพลเมืองในการรับภาระทางสาธารณะ (principle of equality in respect of public charges) หรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้ ศาลได้นำหลักการดังกล่าวข้างต้นมาปรับใช้กับบทบัญญัติพิพาท และวินิจฉัยว่าบทบัญญัติดังกล่าวไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ศาลยังได้ขยายขอบเขตของการตรวจสอบให้ครอบคลุมถึงอนุสัญญาอาร์ฮุส (Aarhus Convention) ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘) ว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้ต้องมีกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้

ศาลจึงสั่งเพิกถอนบทบัญญัติพิพาทหลายมาตรา ในส่วนที่มีได้กำหนดให้มีกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนงานและโครงการด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

BEL-2016-1-005

a) Belgium b) Constitutional Court c) d) 28/04/2016 e) 57/2016 f) g) *Moniteur belge* (Official Gazette), 17.06.2016 h) Codices (French, Dutch, German)

Headnotes

To protect the environment, lawmakers can impose restrictions on property rights. However, by virtue of the principle of equality between citizens in respect of public charges, an authority cannot, without granting compensation, impose charges which exceed those that must be borne by a private individual in the general interest. If necessary, the court shall assess whether compensation should be awarded. The Court annulled the legislative provisions which did not provide for public participation in the development of plans concerning the environment (Aarhus Convention).

Summary

I. Some heads of agricultural enterprises brought an action seeking annulment of the Decree of the Flemish Region of 9 May 2014 amending the nature and forests regulations. They feared that their land might be subject to nature conservation measures which would have detrimental effects on their activity and would limit their property rights without any entitlement to compensation. The disputed provisions give effect to Directive 79/409/EEC of the Council of 2 April 1979 on the conservation of wild birds (the Birds Directive) and Directive 92/43/EEC of the Council of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (the Habitats Directive) and strengthen the regulatory framework for the protection of historic permanent grasslands.

II. In the Court's view, any interference with a property right must strike a fair balance between the imperatives of the general interest and those of the protection of the right to respect for property. There must be a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the end that is pursued. The Court took account of the fact that the Regions must guarantee the right to the protection of a healthy environment, which is enshrined in Article 23.3.4 of the Constitution.

The Court drew attention to the provisions of the Birds Directive and the Habitats Directive and also to the fact that, although the European Convention on Human Rights does not make explicit provision for the protection of nature, the European Court of Human Rights has held, in the first place, that economic imperatives and even certain fundamental rights, such as the right to property, should not be given primacy over considerations of environmental protection, and also, in the second place, that the protection of natural or cultural heritage does not release a State from its obligation to compensate interested parties where the interference with their property rights is excessive.

The Court also underlined the general legal principle of equality between citizens in respect of public charges: according to this principle, an authority cannot, without granting compensation, impose charges which exceed those that must be borne by a private individual in the general interest. It follows from this principle that the disproportionately harmful effects of a coercive measure which is lawful in itself, such as an easement on property in the public interest, must not be borne by the aggrieved parties, but must be distributed equally among members of the community.

The mere fact that an authority imposes restrictions on the right to property in the general interest does not, however, mean that it is obliged to pay compensation for this. Compensation is required only where and insofar as the effects of the public easement in the public interest or the restriction of the property rights of the group of citizens or institutions concerned exceed the charge which can be imposed in the general interest on a private individual.

The Court found that provision is made for compensation with regard to certain measures. The fact that this is not true of all measures does not prevent the courts from assessing whether, in the case of certain mandatory operations, by virtue of the principle of equality between citizens in respect of public charges, compensation must be granted. The Court applied these principles to the disputed provisions and concluded that these provisions were not unconstitutional.

It also extended the scope of its review to include the Aarhus Convention of 25 June 1998 on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters, which requires public participation in the development of plans and programmes concerning the environment. It annulled several disputed provisions to the extent that they made no provision for public participation in the development of plans and programmes concerning the environment.

(source: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/DE783F4F-F724-41EC-3457-08DC225DC81B>)

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส
 คำวินิจฉัยเลขที่ ๒๐๒๑-๘๙๑ QPC ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ (ค.ศ. ๒๐๒๑)
 กรณีบทบัญญัติที่กำหนดให้สามารถใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่อยู่อาศัย
 ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่*

นางสาวเปรมิกา แสนทอง
 นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้วินิจฉัยให้บทบัญญัติมาตรา L. ๒๕๓-๘ วรรคสาม ของประมวลกฎหมายการเกษตรและการประมงทางทะเล (Rural and Maritime Fishing Code) ที่กำหนดให้ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืช (plant protection products) สามารถใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่อยู่อาศัยได้โดยทำข้อตกลงผูกพัน (Charters of commitment) ในระดับจังหวัดนั้น ขัดต่อข้อบทที่ ๗ ของธรรมนูญสิ่งแวดล้อม (Environmental Charter) ซึ่งรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสาธารณะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากกระบวนการร่างข้อตกลงผูกพันดังกล่าวมีลักษณะเป็นการลดทอนกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๒. สรุปข้อเท็จจริง

เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ (ค.ศ. ๒๐๒๑) คณะตุลาการรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้รับคำร้องเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ต้องวินิจฉัยก่อน (priority preliminary ruling on the issue of constitutionality) ซึ่งยื่นมาโดยศาลปกครองสูงสุด (Conseil d'État) โดยขอให้พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติมาตรา L. ๒๕๓-๘ วรรคสาม ของประมวลกฎหมายการเกษตรและการประมงทางทะเล ว่าขัดหรือแย้งต่อสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ภายใต้บทบัญญัติดังกล่าว การใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชในบริเวณใกล้เคียงกับอาคารสิ่งปลูกสร้าง จะกระทำได้อีกเมื่อมีมาตรการคุ้มครองผู้อยู่อาศัยรองรับ เว้นแต่จะเป็นการใช้ผลิตภัณฑ์บางประเภทที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งผู้ใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชดังกล่าวจะเป็นผู้กำหนดมาตรการคุ้มครองไว้ในข้อตกลงผูกพันระดับจังหวัด และตามบทบัญญัติพิพาทข้างต้น ข้อตกลงผูกพันดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นล่วงหน้ากับประชาชนหรือผู้แทนของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ที่อาจมีการใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชดังกล่าว

* สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/A1233DCD-4415-4F47-4263-08DC225DC81B>

ผู้ร้องได้โต้แย้งบทบัญญัติพิพาทโดยระบุว่า บทบัญญัติข้างต้นขัดต่อข้อบทที่ ๗ ของธรรมนูญสิ่งแวดล้อมในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำกระบวนการตัดสินใจสาธารณะ (public decisions) ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยผู้ร้องอ้างว่า ฝ่ายนิติบัญญัติยังไม่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขในการเปิดรับฟังความคิดเห็นล่วงหน้าอย่างชัดเจนเพียงพอในการร่างข้อตกลงผูกพันที่กำหนดให้ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารักษาพืชต้องปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบพื้นที่เกษตรกรรม นอกจากนี้ ผู้ร้องยังโต้แย้งกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติยินยอมให้กระบวนการรับฟังความคิดเห็นนั้นกระทำผ่านผู้แทนของประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ แทนที่จะให้ประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ทุกคนที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการดังกล่าว

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ธรรมนูญสิ่งแวดล้อม^๒

ข้อบทที่ ๗ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของสาธารณะที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้เงื่อนไขและขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติไว้

๔. คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้เริ่มพิจารณาจากกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง โดยระบุว่า ข้อบทที่ ๗ ของธรรมนูญสิ่งแวดล้อมบัญญัติไว้ว่า “บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐภายใต้เงื่อนไขและขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติ และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสาธารณะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” โดยนับตั้งแต่ข้อตกลงผูกพันมีผลบังคับใช้ ฝ่ายนิติบัญญัติและหน่วยงานทางปกครองตามที่กฎหมายกำหนดมีหน้าที่ในการจัดทำข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อควบคุมการบังคับใช้บทบัญญัติให้เป็นไปตามหลักการที่วางไว้ในธรรมนูญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยดังนี้

ประการแรก หากไม่มีการนำมาตรการใด ๆ มาบังคับใช้เพื่อคุ้มครองด้านสาธารณสุขหรือเพื่อประโยชน์ด้านสาธารณสุข หน่วยงานทางปกครองย่อมมีอำนาจจำกัดหรือสั่งห้ามการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารักษาพืชได้ ด้วยเหตุนี้ ในกรณีที่หน่วยงานทางปกครองระบุว่ามาตรการที่เสนอไว้ในร่างกฎบัตรนั้นเพียงพอที่จะคุ้มครองประชาชน

^๒ Charter for the Environment

Article 7

Everyone has the right, in the conditions and to the extent provided for by law, to have access to information pertaining to the environment in the possession of public bodies and to participate in the public decision-taking process likely to affect the environment.

(ที่มา: <https://www.elysee.fr/en/french-presidency/the-charter-for-the-environment>)

ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีการฉีตพันธุ์ผลิตภัณฑ์อารักขาพืช หน่วยงานทางปกครองย่อมต้องให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อตกลงผูกพันดังกล่าว ซึ่งการให้ความเห็นชอบนั้นย่อมส่งผลให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อารักขาพืชสามารถทำการฉีตพันธุ์ผลิตภัณฑ์ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อตกลงผูกพัน ในทางกลับกัน หากหน่วยงานทางปกครองเห็นว่ามาตรการดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ย่อมต้องจำกัดหรือสั่งห้ามการฉีตพันธุ์ดังกล่าว ดังนั้นข้อตกลงผูกพันจะมีผลผูกพันทางกฎหมายได้ก็ต่อเมื่อผ่านการเห็นชอบจากหน่วยงานปกครองแล้วเท่านั้น

นอกจากนี้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญยังได้วินิจฉัยว่า เนื่องจากข้อตกลงผูกพันดังกล่าวเป็นข้อกำหนดที่ควบคุมเงื่อนไขในการใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชในบริเวณใกล้เคียงกับอาคารที่พักอาศัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและสุขภาพของมนุษย์ ข้อตกลงผูกพันดังกล่าวจึงมีผลกระทบโดยตรงและมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ข้อตกลงผูกพันระดับจังหวัดที่ผ่านความเห็นชอบจากหน่วยงานทางปกครองแล้วย่อมถือว่าเป็นการตัดสินใจสาธารณะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามข้อบทที่ ๗ ของรัฐธรรมนูญสิ่งแวดล้อม

ประการที่สอง ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ออกบทบัญญัติพิพาทถือเป็นการกำหนดขั้นตอนพิเศษสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยเหตุนี้ จึงไม่จำเป็นต้องนำกระบวนการเสริมสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่บัญญัติไว้ในมาตรา L. ๑๒๓-๑๔-๑ ของประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการร่างกฎบัตรพันธสัญญาดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในแง่หนึ่ง บทบัญญัติพิพาทนั้นจำกัดอยู่เพียงแค่การระบุให้มีการรับฟังความคิดเห็นในระดับจังหวัดโดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดอื่นใดในการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อจัดทำข้อตกลงผูกพัน ขณะที่ในอีกแง่หนึ่ง ข้อเท็จจริงที่ว่า การรับฟังความคิดเห็นเปิดโอกาสเฉพาะแก่ผู้แทนของประชาชนผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ที่อาจมีการใช้ผลิตภัณฑ์อารักขาพืชนั้น ย่อมไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ระบุให้ “บุคคลทุกคน” ต้องมีส่วนร่วมตามข้อบทที่ ๗ ของรัฐธรรมนูญสิ่งแวดล้อม

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าบทบัญญัติพิพาทขัดต่อข้อกำหนดทางรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นตามมาตราดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น จึงวินิจฉัยให้บัญญัติพิพาทขัดต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ผลคำวินิจฉัยความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญให้มีผลบังคับใช้กับกระบวนการพิจารณาคดีทั้งหมดที่ยังไม่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุด ณ วันที่ประกาศเผยแพร่คำวินิจฉัยนี้

*****

FRA-2021-1-005

a) France b) Constitutional Council c) d) 19/03/2021 e) 2021-891 QPC f) Association Générations futures and others (Participation by the public in the drafting of charters of commitment at department level on the use of plant protection products) g) Journal officiel de la République française – Lois et Décrets, (Official Gazette), 20.03.2021, text no. 78 h) Codices (French)

Headnotes

The arrangements put in place by the legislature for the drafting of charters of commitment at department level on the use of plant protection products violate Article 7 of the Environmental Charter.

Summary

I. On 4 January 2021 the Constitutional Council received an application for a priority preliminary ruling on the issue of constitutionality from the Conseil d'État concerning the conformity with the rights and freedoms guaranteed by the Constitution of paragraph III of Article L. 253-8 of the Rural and Maritime Fishing Code.

Under the terms of these provisions, with the exception of certain low-risk products, plant protection products may only be used in the vicinity of buildings upon condition that this occurs subject to measures to protect their occupants. These measures are defined by the users of these products in a charter of commitment at department level. According to the impugned provisions, these charters are subject to prior consultation with the persons, or their representatives, who live close to areas likely to be treated with a plant protection product.

The applicants objected that these provisions violated Article 7 of the Environmental Charter on public participation in the preparation of public decisions with an effect on the environment. They asserted, in particular, that the legislature had insufficiently clarified the conditions applicable to prior consultation in the drafting of charters by which the users of plant protection products committed themselves to abiding by certain measures to protect local residents. They also objected to the fact that the legislature had allowed the consultation process to involve not each of the local residents affected, but only their representatives.

II. As regards the applicable constitutional framework, the Constitutional Council noted, in particular, that, according to Article 7 of the Environmental Charter, "Everyone has the right, in the conditions and to the extent provided for by law, to have access to information relating to the environment in the possession of public bodies and to participate in public decision-making processes with an effect on the environment". Since the Charter entered into force, the legislature and, where required by law, the administrative authorities had been required to establish arrangements governing the implementation of these provisions, in accordance with the principles laid down in it.

On this basis, the Constitutional Council held, in the first place, that, if no measures were adopted to protect public health or in the interest of public health, the administrative authorities could restrict or prohibit the use of plant protection products. It followed that, where the administrative authorities established that the measures proposed in the draft charter were sufficient to protect local residents in the spraying zone, they would have to approve it. Such approval thus enabled users to conduct spraying in accordance with the conditions set forth in the charter. On the other hand, if the administrative authorities considered these measures to be insufficient, they must restrict or prohibit such spraying. Consequently, charters of commitment could only have legal effects if so decided by the administrative authorities.

The Constitutional Council also found that, since they governed the conditions applicable to the use in the vicinity of residential buildings of plant protection products, which had consequences for biodiversity and human health, these charters had a direct and significant impact on the environment.

It concluded from the above that charters of commitment at department level that had been approved by the administrative authorities comprised public decisions with an impact on the environment pursuant to Article 7 of the Environmental Charter.

Secondly, the Constitutional Council held that, by enacting the impugned provisions, the legislature provided for a special procedure for public participation. Therefore, the subsidiary public participation procedure provided for under Article L. 123-19-1 of the Environmental Code was not applicable to the drafting of these charters. On the one hand, however, the impugned provisions were limited to stipulating that consultation was to be conducted at department level,

without specifying any other conditions or limits subject to which the public's right to participation in the drafting of charters of commitment could be exercised. On the other hand, the fact that consultation was permitted only where conducted with representatives of persons residing in the vicinity of zones liable to be treated with plant protection products did not satisfy the requirements of participation by "everyone" as required under Article 7 of the Environmental Charter.

For these reasons, the Council took the view that the impugned provisions violated the constitutional requirements arising under this article. It thus ruled them unconstitutional. This finding of unconstitutionality was applicable to all proceedings that had not been finally ruled upon as at the publication date of the decision.

(ที่มา: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/A1233DCD-4415-4F47-4263-08DC225DC81B>)

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งอังการี
คำวินิจฉัยที่ 5/2025. (VI. 30.) AB ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศ*

นายธนพล เสงสาโรชัย
นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

บทบัญญัติแห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศ (Climate Act) ที่กำหนดให้อังการีจะต้องลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gases) อย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ภายในปี ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) เมื่อเทียบกับจำนวนที่ปล่อยในปี ๒๕๓๓ (ค.ศ. ๑๙๙๐) เป็นการละเมิดหลักความยุติธรรมระหว่างมนุษย์ต่างรุ่น (Principle of Intergenerational Justice) หลักระวังไว้ก่อน (Principle of Precaution) และหลักการป้องกัน (Principle of Prevention) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาลักษณะเฉพาะของประเทศอังการีและที่ราบลุ่มคาร์เพเทียน (Carpathian Basin)^๒ จะเห็นว่า องค์กฤษฎบัญญัติล้มเหลวในการบัญญัติกฎหมายที่ครอบคลุม (comprehensive) และชัดเจน (explicit) เกี่ยวกับวิธีการในการลดก๊าซเรือนกระจก

๒. สรุปข้อเท็จจริง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๕๐ คน ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (posterior norm control) และพิจารณาเกี่ยวกับการขัดต่อสนธิสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยผู้ร้องอ้างว่า แม้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศจะมีการกำหนดพันธกรณีต่าง ๆ ไว้เป็นการเฉพาะ แต่พันธกรณีดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงอย่างต่อเนื่อง หรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการปกป้องสภาพภูมิอากาศของประชาคมโลก รวมถึงสหภาพยุโรป

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หลักการความยุติธรรมระหว่างมนุษย์ต่างรุ่น (Principle of Intergenerational Justice/Equity)^๓

* สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/A6FE6461-8D3D-42CA-6C43-08DE239314AD>

^๒ ที่ราบลุ่มคาร์เพเทียน (Carpathian Basin) หรือที่ราบลุ่มพannonเนีย (Pannonian Basin) เป็นพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในภูมิภาคยุโรปกลางซึ่งประเทศอังการีตั้งอยู่

^๓ Obligations of States in respect of Climate Change (Summary of the Advisory Opinion of 23 July 2025)

In the Court's view [International Court of Justice's view], intergenerational equity, as an expression of the idea that present generations are trustees of humanity tasked with preserving dignified living conditions and transmitting them to future generations, is a manifestation of equity in the general sense and thus shares its legal significance as a guide for the interpretation of applicable rules."

(ที่มา : <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/187/187-20250723-sum-01-00-en.pdf>)

หลักการความยุติธรรมระหว่างมนุษย์ต่างรุ่น คือ ความเป็นรูปธรรมของแนวคิดที่ว่ามนุษย์รุ่นปัจจุบันทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์ (trustees) มนุษยชาติ โดยมีภารกิจในการธำรงสภาพความเป็นอยู่ที่มีศักดิ์ศรีและส่งต่อไปยังมนุษย์รุ่นหลังนั้น ถือเป็นภาพสะท้อนของความเป็นธรรมในความหมายโดยทั่วไป ดังนั้น จึงมีความสำคัญโดยนัยทางด้านกฎหมายในฐานะแนวทางสำหรับการตีความกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้บังคับ

หลักการระวังไว้ก่อน (Principle of Precaution)^๔

ในกรณีที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความเสี่ยงของการเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม หลักการระวังไว้ก่อนอนุญาตหรือกำหนดให้ต้องดำเนินการคุ้มครอง โดยไม่ต้องรอจนกว่าความเสียหายนั้นเกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ สิ่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในทุก ๆ นิยามความหมายของหลักการระวังไว้ก่อน คือ การมีอยู่ของอันตรายและความไม่แน่นอนทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น หลักการระวังไว้ก่อนจึงเป็นการรับมือกับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นอยู่เสมอ และทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการเชื่อมประสานระหว่างข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ยังไม่แน่นอนกับความรับผิดชอบทางการเมือง (political responsibility)

หลักการป้องกัน (Principle of Prevention)^๕

หลักการป้องกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ความเสียหายต่อชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ (species) ที่ได้รับความคุ้มครอง หรือต่อถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ แหล่งน้ำ และผืนดินมากกว่าที่จะเป็นการตอบสนองภายหลังจากความเสียหายนั้นได้เกิดขึ้นแล้ว หลักการนี้กำหนดให้ต้องดำเนินการมาตรการป้องกันไว้ก่อน เพื่อคาดการณ์และหลีกเลี่ยงความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมก่อนที่จะเกิดขึ้น

หลักการห้ามถดถอย (Principle of Non-retrogression)^๖

โดยสารถะแล้ว หลักการห้ามถดถอย ถือว่ารัฐบาลอาจขยายการคุ้มครองให้เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ได้ แต่เมื่อได้ขยายการคุ้มครองนั้นไปแล้ว จะไม่สามารถถอยหลังกลับจากการขยายคุ้มครองดังกล่าวได้อีก

^๔ Principles of EU Environmental Law: Precautionary principle

Where there is uncertainty about the risk of environmental harm, the precautionary principle allows or requires protective measures to be taken without having to wait until the harm materialises. There is a set of factors shared in every definition of the precautionary principle - existence of danger and scientific uncertainty. As a result, the precautionary principle always deals with potential harm and serves as a tool to bridge uncertain scientific information and a political responsibility.

(ที่มา : https://www.era-comm.eu/Introduction_EU_Environmental_Law/EN/module_2/module_2_10.html)

^๕ Principles of EU Environmental Law: Prevention principle

The prevention principle aims to prevent environmental damage; such as to protected species or to natural habitats, water and soil; rather than to react to it. It requires preventive measures to be taken to anticipate and avoid environmental damage before it happens.

(ที่มา : https://www.era-comm.eu/Introduction_EU_Environmental_Law/EN/module_2/module_2_9.html)

^๖ The Non-Retrogression Principle in Constitutional Law

In its purest form, the non-retrogression principle holds that government may extend protection beyond what the Constitution requires, but it cannot retreat from that extension once made.

(ที่มา : Jeffries, John C. and Levinson, Daryl J. and Levinson, Daryl J., The Non-Retrogression Principle in Constitutional Law. California Law Review, Vol. 86, pp. 1211-1249, 1998, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=149890>)

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๓ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศสามารถถือได้ว่าเป็นเพียงมาตรการเฉพาะเบื้องต้นในการปกป้องเท่านั้น ทั้งนี้ การมีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิต่อสุขภาพกายและจิตใจ รวมถึงสิทธิต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ ไม่ได้หมายความว่ามาตรการเบื้องต้นนั้นจะต้องคงสถานะของการป้องกันและไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใด ๆ ณะเดียวกัน การปกป้องถือเป็นภาระหน้าที่อันต่อเนื่องซึ่งเป็นไปตามหลักการระวังไว้ก่อนและหลักการป้องกัน (Principles of Precaution and Prevention) และในการปกป้องสภาพภูมิอากาศ องค์กรณีบัญญัติย่อมมีหน้าที่ในการกำหนดพันธกรณีที่มีค้ำถึงผลประโยชน์ของคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นหลังอย่างเท่าเทียมกัน และด้วยความสำคัญที่เท่ากัน ตามหลักการความยุติธรรมระหว่างมนุษย์ต่างรุ่น (Principle of Intergenerational Justice)

นอกจากนี้ การปล่อยให้กฎระเบียบไม่ได้รับการปรับปรุงเป็นเวลานาน ในเชิงรูปแบบแล้วไม่ถือว่าเป็นการละเมิดหลักการห้ามถดถอย (Principle of Non-retrogression) อย่างไรก็ตาม ในเชิงเนื้อหาสาระนั้น เนื่องจากการพัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์ที่ยืนยันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หากกฎระเบียบนั้นไม่ค้ำถึงหลักการระวังไว้ก่อนและหลักการป้องกัน กฎระเบียบดังกล่าวจะไม่เพียงแต่บังคับใช้ไม่ได้ (obsolete) เท่านั้น แต่ยังขัดต่อรัฐธรรมนูญอีกด้วย ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยืนยันว่าองค์กรณีบัญญัติมีหน้าที่ในการสร้างสภาพการณ์ทางกฎหมายที่รับประกันการอนุรักษ์ภูมิประเทศ สัตว์ป่า และคุณค่าทางธรรมชาติของที่ราบลุ่มคาร์เพเทียน ตลอดจนกรอบทางกฎหมาย ทั้งด้านสารบัญญัติ วิธีสบัญญัติ และเชิงสถาบัน ด้วยเหตุนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้ มาตรา ๓ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยังได้ชี้เพิ่มเติมว่า กรณียังมีการละเมิดรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นด้วยจากการละเว้น (omission) จากองค์กรณีบัญญัติ เนื่องจากความล้มเหลวในการบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุม ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของที่ราบลุ่มคาร์เพเทียนและประเทศฮังการี โดยเฉพาะประเด็นวิธีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอันเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่นอกเหนือไปจากกฎระเบียบควบคุมการปล่อยมลพิษแบบเดิม (การบรรเทาผลกระทบ - Mitigation) วิธีการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (การปรับตัว - Adaptation) และวิธีการเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและฟื้นตัวจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ความยืดหยุ่น - Resilience) ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากกฎระเบียบดังกล่าวด้วย (ความจำเป็นในการนำแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนมาใช้ - a sustainable development framework) ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเรียกร้องให้รัฐสภาดำเนินการตามหน้าที่ในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ (ค.ศ. ๒๐๒๖)

ณะเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญได้ยกคำร้องในส่วนที่ขอให้วินิจฉัยว่ามาตรา ๓.๑ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยสภาพภูมิอากาศขัดต่อสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และให้สั่งเพิกถอนมาตราดังกล่าว

HUN-2025-2-003

a) Hungary b) Constitutional Court c) Plenary Session d) 30/06/2025 e) 5/2025. (VI. 30.) AB f) Petition for posterior norm control of Act XLIV of 2020 on climate protection g) Magyar Közlöny (Official Gazette) 2025/79 h) Codices (Hungarian)

Headnotes

The provision of the Climate Act stipulating that Hungary shall reduce greenhouse gas emissions by at least 40% by 2030 compared to 1990 levels violates the principles of intergenerational justice, precaution and prevention.

The legislature failed to comprehensively and explicitly regulate the means of reducing greenhouse gases, taking into account the specific characteristics of Hungary and the Carpathian Basin.

Summary

I. The applicants in this matter, fifty members of the National Assembly, submitted a petition to the Constitutional Court for posterior norm control and for examination of conflicts with international treaties. They argued that although the relevant provisions of the Climate Act contain specific commitments, these are not in line with the continuing severity of climate change or with the climate protection objectives of the international community and the European Union.

II. The Constitutional Court found that Section 3 of the Climate Act can only be considered as the initial designation of the level of protection. However, the provisions of the Constitution on the protection of natural resources, the right to physical and mental health, and the right to a healthy environment do not simply mean that an initial level of protection can be designated and maintained in an unchanged form. There is a continuous obligation to protect, which is also in line with the principles of precaution and prevention. In protecting the climate, the legislator is obliged to make a commitment that takes heed of the interests of present and future generations equally and with equal weight, in accordance with the principle of intergenerational justice.

Leaving a legal regulation unchanged over a lengthy period of time does not formally violate the principle of non-retrogression. However, in terms of content, due to changes in the level of scientific certainty, if the regulation does not embrace the principles of precaution and prevention, it will not simply become obsolete. It will become unconstitutional. The Constitutional Court confirmed that the legislator has an obligation to create a legal environment that ensures the preservation of the unique landscape, wildlife, and natural

values of the Carpathian Basin, including the substantive legal, procedural, and institutional frameworks.

The Constitutional Court accordingly found Section 3 of the Climate Act unconstitutional.

The Constitutional Court also stated that the Constitution had been breached due to omission on the part of the legislative body, as it had failed to comprehensively and explicitly regulate, in accordance with the specific characteristics of the Carpathian Basin and Hungary, the means of reducing greenhouse gas emissions that cause climate change beyond traditional emission regulations (mitigation), the means of adapting to the consequences of climate change (adaptation), and the means of increasing resilience to the consequences of climate change (resilience), including elements that go beyond the law (necessary for the introduction of a sustainable development framework). The Constitutional Court called on the National Assembly to fulfil its legislative duty by 30 June 2026.

The Constitutional Court rejected the motion to declare Section 3.1 of the Climate Act contrary to international treaties and to annul it.

III. Justices András Patyi and Réka Varga attached concurring reasonings, while Justices Tünde Handó, Mária Haszonicsné Ádám, and Zoltán Márki attached dissenting opinions to the decision.

(source: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/A6FE6461-8D3D-42CA-6C43-08DE239314AD>)

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐโปแลนด์
 คำวินิจฉัยที่ K 16/02 ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ (ค.ศ. ๒๐๑๓)
 กรณีเงื่อนไขการได้มาซึ่งหุ้นโดยไม่มีค่าตอบแทนของพนักงานรัฐวิสาหกิจ
 สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญหรือไม่^๑

นางสาวกชกร น้อยเพ็ง
 นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ฝ่ายนิติบัญญัติมีขอบเขตแห่งการใช้ดุลพินิจ (degree of appreciation) ในการกำกับดูแลชีวิตทางสังคมและเศรษฐกิจภายในรัฐ โดยภายใต้หลักความเสมอภาค กรณีย่อมหมายถึงฝ่ายนิติบัญญัติมีสิทธิในการคัดเลือกเกณฑ์ที่จะนำมาใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างที่กฎหมายอนุญาตให้พึงกระทำได้ (permissible differentiation) อย่างไรก็ดี ความแตกต่างดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับหลักการทางรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องด้วย

๒. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐโปแลนด์ พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๒^๒

มาตรา ๓๒

(๑) บุคคลทุกคนย่อมเสมอภาคกันในทางกฎหมาย บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจากองค์กรของรัฐ

(๒) บุคคลจะถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุประการใด ๆ ในชีวิตทางการเมือง สังคม หรือเศรษฐกิจมิได้

มาตรา ๖๔

(๑) บุคคลย่อมมีสิทธิในกรรมสิทธิ์ สิทธิในทรัพย์สินอื่น และสิทธิในการสืบทอด

(๒) บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ สิทธิในทรัพย์สินอื่น และสิทธิในการสืบทอดอย่างเท่าเทียมกัน

^๑ สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่:

<https://codices.coe.int/codices/results/precis/109BE2AE-DF43-4AF5-26CD-08DC225DC81B>

^๒ Poland's Constitution of 1997 with Amendments through 2009

Article 32

1. All persons shall be equal before the law. All persons shall have the right to equal treatment by public authorities.

2. No one shall be discriminated against in political, social or economic life for any reason whatsoever.

Article 64

1. Everyone shall have the right to ownership, other property rights and the right of succession.

2. Everyone, on an equal basis, shall receive legal protection regarding ownership, other property rights and the right of succession.

๓. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้รวมคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญเลขที่ SK 36/02 เข้าไว้กับคำร้องเลขที่ K 16/02 ที่ยื่นมาโดยกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากคดีทั้งสองมีวัตถุประสงค์ในประเด็นเดียวกัน

ศาลรัฐธรรมนูญวางหลักในกรณีนี้ว่า หลักความเสมอภาคย่อมก่อให้เกิดหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อบุคคลผู้ซึ่งอยู่ในประเภทหรือมีสถานะเดียวกันอย่างเสมอภาค กล่าวคือ บุคคลทุกคนที่มีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญอย่างเดียวกันย่อมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือในลักษณะเดียวกัน อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญอนุญาตให้มีข้อยกเว้นต่อหลักการดังกล่าวได้หากเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ กล่าวคือ ประการแรก เกณฑ์ที่ใช้กำหนดความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้นต้องสมเหตุสมผลในแง่ของวัตถุประสงค์และเนื้อหาของกฎเกณฑ์นั้น ประการที่สอง ความสำคัญของประโยชน์ที่ได้รับจากการกำหนดความแตกต่างระหว่างบุคคลต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสมและสมดุลต่อการสูญเสียผลประโยชน์เพื่อการนั้น และประการที่สาม เกณฑ์ที่ใช้กำหนดความแตกต่างระหว่างบุคคลต้องสมเหตุสมผลในแง่ของคุณค่าอื่น ๆ ที่นำมาอ้างถึงเพื่อสร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติที่แตกต่างกันต่อบุคคลผู้ซึ่งอยู่ในประเภทหรือมีสถานะเดียวกัน

เมื่อพิจารณาตามรัฐบัญญัติที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์พื้นฐานในการได้มาซึ่งหุ้นโดยไม่มีค่าตอบแทน นั้นคือการเป็นพนักงานประจำของรัฐวิสาหกิจที่กำลังถูกแปรรูปให้เป็นของเอกชน (privatisation) ในช่วงระหว่างกระบวนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยเกณฑ์สิทธิพิเศษ (the preferential criteria) ในการได้มาซึ่งหุ้นนั้นมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่พนักงานของรัฐวิสาหกิจในการเร่งรัดกระบวนการ ขณะเดียวกันก็เป็นการลดแรงต้านทานของพนักงานต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้วย ขณะที่เงื่อนไขที่ฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดไว้สำหรับการได้มาซึ่งหุ้นโดยไม่มีค่าตอบแทนนั้น มีความเชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญกับวัตถุประสงค์ของรัฐบัญญัติว่าด้วยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (the privatisation legislation) เป็นอย่างมาก ดังนั้น การกำหนดความแตกต่างระหว่างบุคคลในบทบัญญัติพิพาทจึงยังคงเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจและสังคมตามรัฐบัญญัติดังกล่าว รวมถึงความสำคัญและขอบเขตของประโยชน์ซึ่งได้รับการพิจารณาและคำนึงถึงตามรัฐบัญญัติด้วย

ด้วยเหตุนี้ บทบัญญัติแห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการแปรรูปเป็นนิติบุคคลเอกชนและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (the Act on Commercialisation and Privatisation) ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๙ (ค.ศ. ๑๙๙๖) ในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งหุ้นโดยไม่มีค่าตอบแทนสำหรับบุคคลที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจมาแล้วอย่างน้อย ๑๐ ปี และบุคคลที่ที่สัญญาจ้างแรงงานได้สิ้นสุดลงเนื่องจากการเกษียณอายุ การรับบำนาญด้วยเหตุทุพพลภาพ หรือการเลิกจ้างพนักงานจำนวนมากพร้อมกัน (collective redundancy) จึงสอดคล้องกับหลักความเสมอภาค ตามมาตรา ๓๒ แห่งรัฐธรรมนูญ และหลักการคุ้มครองกรรมสิทธิ์และสิทธิในทรัพย์สินตามมาตรา ๖๔ (๑) และ (๒) แห่งรัฐธรรมนูญ

POL-2003-3-025

a) Poland b) Constitutional Tribunal c) d) 10/06/2003 e) K 16/02 f) g) *Dziennik Ustaw* (Official Gazette), 2003, no. 109, item 1038; *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego* *Zbiór Urzędowy* (Official Digest), 2003, no. 6A, item 52 h) Codices (Polish)

Headnotes

The legislature has a certain degree of appreciation in regulating social and economic life within the State. In the light of the equality principle, this means that the legislature has the choice of the criteria of permissible differentiation. That differentiation must be made in accordance with the relevant constitutional principles.

Summary

The President of the Constitutional Tribunal ordered that the constitutional complaint (SK 36/02) be joined with an application submitted by a group of deputies of parliament (K 16/02), due to the identical subject-matter of the cases. The imperative of the equal treatment of persons belonging to a specific category follows from the principle of equality. All persons sharing same significant characteristic should be treated equally, i.e. in the same manner. An exception to this rule is constitutionally permitted, providing that the following conditions are met: the differentiating criterion remains rational in relation to the purpose and content of a given regulation; the importance of the interests that the differentiation is to serve remains appropriately proportionate to the importance of the interests that will be violated as a result of the implemented differentiation; and the differentiating criterion remains rational in relation to other values justifying the different treatment of similar persons.

In the relevant Act, the fundamental criterion for the gratuitous acquisition of shares is permanent employment with the state enterprise being privatised at the time of its privatisation. The preferential criteria for the acquisition of shares serves the main purpose of an incentive for the employees of enterprises in order to speed up and minimise the employees' resistance to privatisation. The requirements laid down by the legislature for the gratuitous acquisition of shares are strictly connected to the purpose of the privatisation legislation. The differentiation in the impugned provision remains proportional to the economic and social purposes of the Act

and the importance and scope of interests, which were taken into consideration and covered by the Act.

A provision of the Act on Commercialisation and Privatisation of 30 August 1996 concerning the gratuitous acquisition of shares by persons who have worked in a state enterprise for at least 10 years and whose contract of employment has been terminated due to retirement, payment of a disability pension or collective redundancy conforms to the principle of equality (Article 32 of the Constitution), and the principle of protection of ownership and property rights (Article 64.1 and 64.2 of the Constitution).

(source: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/109BE2AE-DF43-4AF5-26CD-08DC225DC81B>)

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน

คำวินิจฉัย ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ (ค.ศ. ๒๐๑๙)

กรณีการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของกระทรวงกลาโหมอาเซอร์ไบจาน*

นางสาวเปรมิกา แสนทอง

นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ศาลรัฐธรรมนูญได้วางหลักว่า ทรัพย์สินในสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจานเป็นสิ่งที่ละเมิดไม่ได้ และย่อมได้รับความคุ้มครองโดยรัฐตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงที่ว่า ทรัพย์สินโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ถูกถือครองโดยรัฐ ย่อมมิได้หมายความว่าทรัพย์สินดังกล่าวจะไม่สามารถถูกถ่ายโอนให้เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนได้

๒. สรุปข้อเท็จจริง

กรณีสืบเนื่องมาจากสัญญาเช่า ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ (ค.ศ. ๒๐๐๗) ระหว่างคณะกรรมการแห่งรัฐด้านทรัพย์สินของกระทรวงกลาโหม (State Committee on Property Issues of the Ministry of Defence) กับนายเอส. กูร์บานอฟ (S. Gurbanov) โดยเป็นสัญญาเช่าสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย (a non-residential area) ซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนมาร์ตาคาน เขตอาซิซเบเยอฟ ถนนซี. ซุลกาดายอฟ ซึ่งได้มอบให้แก่ นายเอส. กูร์บานอฟ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราว

ต่อมา ทรัพย์สินดังกล่าวได้ถูกโอนเป็นของนายเอส. กูร์บานอฟ ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาเช่าลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งได้ทำไว้กับคณะกรรมการแห่งรัฐด้านทรัพย์สินฯ จากนั้น ตามสัญญาซื้อขายที่ดินที่ นายเอส. กูร์บานอฟ ได้จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๑ (ค.ศ. ๒๐๐๘) ร่วมกับคณะกรรมการแห่งรัฐด้านทรัพย์สินฯ เพื่อให้การจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ในทะเบียนอสังหาริมทรัพย์แห่งรัฐเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการแห่งรัฐด้านทรัพย์สินฯ จึงได้ออกหนังสือรับรองให้เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑

ภายหลังการเสียชีวิตของนายเอส. กูร์บานอฟ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ (ค.ศ. ๒๐๐๙) สิ่งปลูกสร้างที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย และที่ดินในส่วนดังกล่าวจำนวนสามในสี่ส่วนได้ถูกถ่ายโอนเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลของนางซี. กูร์บานอฟ (C. Gurbanova) ภรรยา และอีกหนึ่งในสี่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของนางช. อาลีเยวา (Sh.Aliyeva) บุตรสาว โดยสำนักงานทะเบียนอสังหาริมทรัพย์แห่งรัฐประจำเมืองบากูได้ออกหนังสือรับรองการโอนกรรมสิทธิ์ดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕)

จากนั้น กระทรวงกลาโหมได้ยื่นฟ้องต่อศาลเขตคาซาร์ (Khazar District Court) เพื่อขอให้ศาลสั่งให้สัญญาตอบโต้ที่ทำขึ้นนั้นเป็นโมฆะ พร้อมทั้งขอให้ยกเลิกหนังสือรับรองและเอกสารสิทธิ รวมถึงขอให้คืนที่ดินและ

* สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่: <https://codices.coe.int/codices/results/precis/A15B4E96-7FFE-4E2A-36B8-08DC225DC81B>

สิ่งปลูกสร้างที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ศาลเขตคาซาร์ได้พิพากษายกฟ้อง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕)

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖) องค์คณะคดีแพ่งแห่งศาลอุทธรณ์กรุงบากู (the Civil Board of the Court of Appeal of Baku City) ได้กลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น โดยมีคำพิพากษาใหม่ ให้เพิกถอนกรรมสิทธิ์ต่าง ๆ ที่ได้ทำกับคณะกรรมการแห่งรัฐด้านทรัพย์สินของกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งยกเลิกหนังสือรับรองและเอกสารสิทธิ และยกฟ้องในส่วนของการขอคืนที่ดินและพื้นที่ไม่ใช่ที่พักอาศัย

หลังจากนั้น ในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖) องค์คณะคดีแพ่งแห่งศาลฎีกา (the Civil Board of the Supreme Court) ได้มีคำสั่งยกฎีการ่วมของภรรยาและบุตรสาวของนายเอส. กูร์บานอฟ และให้ยืนตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์

นางช. อาลีเยวา จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาคำขอด้วยรัฐธรรมนูญของคำพิพากษาศาลฎีกา ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖) ว่ามีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายหรือไม่ โดยระบุว่า ในระหว่างการพิจารณาคดีชั้นฎีกามีการใช้มาตรา ๓๓๗ - ๓๔๙ ของประมวลกฎหมายแพ่งและมาตรา ๔๑๖ - ๔๑๘ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ถูกต้อง ส่งผลให้สิทธิในทรัพย์สินและสิทธิในการได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในทางบริหารและทางกฎหมาย (rights to administrative and legal protection of rights and freedoms) ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญถูกละเมิด

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน ค.ศ. ๑๙๙๕ ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. ๒๐๑๖^๖

มาตรา ๒๙ สิทธิในทรัพย์สิน

วรรคหนึ่ง บุคคลทุกคนมีสิทธิในทรัพย์สิน

มาตรา ๖๐ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทางปกครองและทางศาล

วรรคหนึ่ง บุคคลทุกคนย่อมได้รับการคุ้มครองการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของตนผ่านการเยียวยาทางปกครองและทางศาล

๓.๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง^๗

^๖ The Constitution of the Republic of Azerbaijan, 1995 (revised 2016)

Article 29 Right to property

I. Everyone has the right to property.

Article 60 Administrative and judicial guarantee of rights and freedoms

I. Everyone is guaranteed protection of his/her rights and liberties through the administrative remedies and in court.

(ที่มา: <https://president.az/en/pages/view/azerbaijan/constitution>)

^๗ Civil Procedure Code

Article 416 Limits of case review at cassational instance

มาตรา ๔๑๖ ขอบเขตการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นศาลฎีกา ศาลฎีกามีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องในการปรับใช้หลักกฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติของศาลอุทธรณ์

มาตรา ๔๑๗ อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกา
วรรคหนึ่ง (๓) กลับหรือยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วน และส่งสำนวนคดีคืนไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณาพิพากษาใหม่

มาตรา ๔๑๘ เหตุแห่งการกลับหรือยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์
วรรคหนึ่ง การละเมิดหรือการปรับใช้หลักกฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติโดยไม่ถูกต้องให้ถือเป็นเหตุแห่งการกลับหรือยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์

วรรคสอง ให้ถือว่ามีการละเมิดหลักกฎหมายสารบัญญัติในพฤติการณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘๖ ของประมวลกฎหมายนี้

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจานพิจารณาแล้วเห็นว่า ทรัพย์สินในสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจานไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินของภาครัฐ ภาคเอกชน หรือส่วนท้องถิ่น ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ละเมิดไม่ได้ และย่อมได้รับการคุ้มครองโดยรัฐ โดยที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดสิทธิในทรัพย์สินและรับรองการบังคับใช้สิทธินั้นไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องด้วยการดำเนินมาตรการเพื่อแปรรูปทรัพย์สินของรัฐส่งผลให้ภาคเอกชนมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก การที่ทรัพย์สินอยู่ในกรรมสิทธิ์ของรัฐแต่เพียงผู้เดียวย่อมมิได้หมายความว่าทรัพย์สินนั้นจะไม่สามารถแปรรูปเป็นของเอกชนได้ ทั้งนี้ มาตรา ๖ ของกฎหมายว่าด้วยการแปรรูปทรัพย์สินของรัฐ (Law on the Privatisation of State Property) ได้กำหนดรายการทรัพย์สินที่ห้ามมิให้นำมาแปรรูปและระบุให้ทรัพย์สินที่ใช้โดยฝ่ายกลาโหม หน่วยรักษาชายแดน และหน่วยงานศุลกากรจัดอยู่ในรายการทรัพย์สินดังกล่าว

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญยังได้ให้ข้อสังเกตอีกว่า เมื่อพิจารณาตามคำสั่งของคณะกรรมการแห่งรัฐด้านทรัพย์สินฯ ในการแปรรูปทรัพย์สินซึ่งเป็นประเด็นพิพาทแล้ว รัฐต้องให้ความเคารพต่อความเชื่อถือว่าว่างใจ

Court of cassational instance shall verify correct application by court of appellate instance of material and procedural norms of law.

Article 417 Competence of court of cassational instance

417.1.3 partially or completely repeal resolution or ruling of court of appellate instance and send case to court of appellate instance for new review;

Article 418 Grounds for repeal of resolution or ruling of court of appellate instance

418.1 Violation or incorrect application of material and procedural norms of law shall be a ground for repeal of resolution or ruling of court of appellate instance.

418.2 Material norms of law shall be deemed to be violated in circumstances specified in Article 386 of this Code.

(ที่มา: <https://www.refworld.org/legal/Legislation/natlegbod/2000/18310>)

ในสัญญาซื้อขาย และต้องคุ้มครองสิทธิของพลเมืองที่ได้มาโดยสุจริตตามเอกสารสิทธิจากทะเบียนอสังหาริมทรัพย์แห่งรัฐ อย่างไรก็ตาม ในกรณีดังกล่าว ศาลอุทธรณ์ไม่ได้นำมาตรการเยียวยาตามที่กฎหมายกำหนดมาใช้และพิพากษาโดยที่ไม่ได้นำข้อโต้แย้งของจำเลยมาประกอบการพิจารณา หากแต่กลับอ้างอิงเพียงแค່พยานหลักฐานของโจทก์เท่านั้น ซึ่งขัดต่อสาระสำคัญของหลักความเสมอภาคและการต่อสู้คดีระหว่างคู่ความที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ส่งผลให้การระงับข้อพิพาทดังกล่าวขาดความยุติธรรม

ด้วยเหตุนี้ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้คำพิพากษาขององค์คณะคดีแพ่งแห่งศาลฎีกา ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖) เป็นโมฆะ เนื่องจากขัดต่อมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ประกอบมาตรา ๔๑๖ มาตรา ๔๑๗ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๔๑๘ วรรคหนึ่งและมาตรา ๔๑๘ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

*****

AZE-2019-3-005

a) Azerbaijan b) Constitutional Court c) Plenum d) 11/10/2019 e) f) Verification of the conformity of the Decision of the Civil Board of the Supreme Court of 23 December 2016 with the Constitution and laws g) Azerbaijan, Respublika, Khalg gazeti, Bakinski rabochiy (Official Newspapers); Azerbaycan Respublikasi Konstitusiyasi Mehkemesinin Melumati (Official Digest) h)

Headnotes

Property in the Republic of Azerbaijan is inviolable and protected by the State in the Constitution and laws. The fact that a property is in the exclusive ownership of the state does not mean it cannot be transferred into private ownership.

Summary

I. The case arose from a lease agreement dated 6 November 2007 between the State Committee on Property Issues of the Ministry of Defence and S. Gurbanov over a non-residential area located in the Mardakan settlement of Azizbeyov district, Z. Zulgadayevev Street, which was given to S. Gurbanov for temporary use.

This property was conveyed to S. Gurbanov under the terms of a lease agreement of 17 December 2007 which he entered into with the State Committee on Property Issues.

Following on from an agreement for the sale of plots of land which he concluded on 14 March 2008 with the State Committee on Property Issues, for the registration of real estate in the State Registry of Real Estate in accordance with the relevant legislation, the State Committee for Property Issues issued a certificate on 3 April 2008.

After S. Gurbanov's death, on 12 March 2009, three quarters of the non-residential area and the land where it was located was transferred into the private ownership of his widow, C. Gurbanova and one quarter to that of his daughter Sh.Aliyeva. They were issued with a statement to that effect on 20 June 2015 by the Baku City Office of the State Real Estate Register.

The Ministry of Defence filed a claim with the Khazar District Court, seeking the invalidation of the counter-contracts, the cancellation of the certificates and excerpts and the return of the land plots and non-residential premises. The Khazar District Court, by a decision dated 23 December 2015, rejected the Ministry's claim.

On 18 April 2016 the Civil Board of the Court of Appeal of Baku City cancelled a resolution by the first instance court and adopted a new resolution, invalidating the claims brought against the State Committee for Property Issues of the Ministry of Defence. The Board also cancelled the certificates and excerpt and dismissed the claim for the return of the land plot and the non-residential area.

On 23 December 2016, the Civil Board of the Supreme Court rejected the joint cassation complaint brought by S. Gurbanov's widow and daughter and upheld the decision of the Court of Appeal instance.

Sh. Aliyeva appealed to the Constitutional Court, seeking an examination of the conformity of the decision of the Civil Board of Supreme Court of 23 December 2016 with the Constitution and laws. She pointed out that during examination of the case at Cassation instance, Articles 337-349 of Civil Code and Articles 416-418 of Civil Procedure Code were incorrectly applied. As a result, property rights and rights to administrative and legal protection of rights and freedoms as enshrined in Articles 29.1 and 60.1 of Constitution were violated.

II. Property in the Republic of Azerbaijan, whether state, private or municipal, is inviolable and protected by the State. The Constitution defines property rights and ensures their effective enforcement.

As a result of measures taken to privatise State property, the role of the private sector in the country's economy has increased significantly, and the efficiency of the national economy has increased. The fact that a property is in the state's exclusive ownership does not mean it cannot be privatised. Article 6 of the Law on the Privatisation of State Property defines the list of property prohibited for privatisation and mentions property used by defence and border troops and the customs authorities as one of these types of property.

The Plenum of Constitutional Court also noted that in accordance with the order of the State Committee on Property Issues on the privatisation of the disputed property, confidence in the contract of sale and purchase must be respected and the rights of the citizen acquired by the excerpt from the State registry of real estate should be protected.

In this case, the Court of Appeal instance did not avail itself of any of the remedies provided by the law and settled the claim without reference to the arguments made by the respondent, simply referring to the evidence the applicant put forward. This runs counter to the

essence of the principles of equality and competition between parties enshrined in the Constitution and civil procedural legislation, precluding a fair and equitable resolution of the dispute.

The Plenum of Constitutional Court decided that the Decision of the Civil Board of Supreme Court of 23 December 2016 should be deemed null and void as it did not comply with Articles 29.1 and 60.1 of the Constitution and Articles 416, 417.1.3, 418.1 and 418.2 of the Civil Procedure Code.

(ที่มา: <https://codices.coe.int/codices/documents/precis/A15B4E96-7FFE-4E2A-36B8-08DC225DC81B>)

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งฮังการี
คำวินิจฉัยที่ 3169/2025. (V. 30.) AB ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการจำกัดสิทธิในการแสดงออกของผู้ต้องขัง^๑

นายชนพล เสงสาโรชัย
นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

การจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกของผู้ต้องขังเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในระบบเรือนจำ ถือเป็นสิ่งจำเป็นและได้สัดส่วน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาคำถามของผู้สื่อข่าวแล้ว การให้สัมภาษณ์ของผู้ต้องขังดังกล่าวอาจเป็นการส่งเสริมให้เกิดวิถีชีวิตอาชญากร (criminal lifestyle)

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญหลังจากที่ศาลภูมิภาคเซเกด (Szeged Regional Court) ได้พิพากษายืนตามคำสั่งของสำนักงานทัณฑสถานแห่งชาติ (National Penitentiary Headquarters: NPH) ที่ปฏิเสธคำขอสัมภาษณ์ของสื่อมวลชนสำนักหนึ่งและปฏิเสธไม่ให้ผู้ร้อง ซึ่งเป็นนักโทษที่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตในฐานความผิดฆ่าผู้อื่นโดยมีเหตุฉกรรจ์และใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนโดยมิชอบออกแถลงการณ์ โดยที่ผู้ร้องตัดสินใจเปิดเผยใบหน้าและระบุชื่อของตน โดยศาลภูมิภาคตัดสินว่า เมื่อพิจารณาจากคำถามที่ผู้สื่อข่าวกำหนดแล้ว การให้สัมภาษณ์ดังกล่าวอาจเป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตอาชญากร ซึ่งเป็นกรณีที่ไม่สามารถป้องกันได้ด้วยการใช้มาตรการจำกัดสิทธิที่รุนแรงน้อยกว่า ทั้งนี้ ผู้ร้องได้โต้แย้งว่าคำตัดสินดังกล่าวเป็นการละเมิดเสรีภาพในการแสดงออกของตนตามมาตรา ๙.๑ แห่งรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักแห่งความได้สัดส่วน (proportionality)

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งฮังการี ค.ศ. ๒๐๑๑ (แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. ๒๐๑๖)^๒

มาตรา ๙

๑. บุคคลย่อมมีสิทธิในเสรีภาพในการพูด (Freedom of Speech)

ฯลฯ

^๑ สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่ : <https://codices.coe.int/codices/documents/precis/5F548DFD-29CC-4BED-6C45-08DE239314AD>

^๒ Constitution of Hungary, 2011 (rev. 2016)

Article IX

1. Everyone shall have the right to freedom of speech.

etc.

(ที่มา: https://www.constituteproject.org/constitution/Hungary_2016)

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญได้วางหลักว่า ภายใต้มาตรา ๘.๑ แห่งรัฐธรรมนูญ บุคคลซึ่งรวมถึงผู้ต้องขัง ย่อมมีสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งสิทธิดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแสดงออกซึ่งตัวตนของบุคคล (self-expression) และการเป็นสังคมประชาธิปไตย นอกจากนี้ รัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับโทษ (Act on the Execution of Punishments) ยังได้รับรองเสรีภาพในการแสดงออกของผู้ต้องขังไว้ด้วยเช่นกัน แต่ในเมื่อมีผลประโยชน์ทางรัฐธรรมนูญ (constitutional interest) ในการรักษาความสงบเรียบร้อย การดำรงไว้ และการคุ้มครองการบังคับโทษ ผลประโยชน์ดังกล่าวจึงอาจเป็นฐานความชอบด้วยกฎหมายในการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกได้ ในกรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้ประเมินความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยอาศัยหลักความจำเป็นและความได้สัดส่วน (necessity and proportionality) ที่พัฒนาขึ้นจากบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาล โดยตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว การจำกัดสิทธิที่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะชอบด้วยรัฐธรรมนูญก็ต่อเมื่อการจำกัดสิทธินั้นมีความจำเป็นอย่างเด็ดขาดเพื่อการบังคับใช้สิทธิขั้นพื้นฐานอื่นหรือเพื่อการคุ้มครองคุณค่าตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนจะต้องเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนด้วย

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเน้นย้ำว่า ความร้ายแรงแห่งฐานความผิดตามความเป็นจริงของบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษดังกล่าวแต่เพียงลำพังไม่อาจนำมาใช้เป็นฐานในการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกได้อย่างไรก็ดี ตามคำพิพากษาของศาลที่ผู้ร้องได้ยื่นคัดค้านนั้น คำสั่งของสำนักงานทัณฑสถานแห่งชาติ (NPH) ให้เหตุผลโดยละเอียดถึงสาเหตุที่การตอบคำถาม การเรียบเรียงบทสัมภาษณ์ และการเผยแพร่บทสัมภาษณ์ดังกล่าวอาจเป็นอันตรายได้ กล่าวคือ อาจเป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตอาชญากร ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าการที่ศาลภูมิภาคได้ปฏิเสธไม่ยอมให้ผู้ต้องขังออกแถลงการณ์ ถือเป็นกรณีที่ศาลภูมิภาคได้ตระหนักถึงความสำคัญอันเป็นสาระสำคัญของคดีแล้ว และได้มีคำพิพากษาที่สอดคล้องกับเนื้อหาตามรัฐธรรมนูญในด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้วยเหตุนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องดังกล่าว

HUN-2025-2-002

a) Hungary b) Constitutional Court c) Plenary Session d) 30/05/2025 e) 3169/2025. (V. 30.) AB f) Constitutional complaint against the decision of the Szeged Regional Court No. 5.Bv.908/2023/3 g) Magyar Közlöny (Official Gazette) 2025/8 h) Codices (Hungarian)

Headnotes

Restricting a prisoner's freedom of expression in the interests of maintaining order in the prison system is necessary and proportionate if, in view of the questions posed by the journalist, the interview could be likely to promote a criminal lifestyle.

Summary

I. The applicant lodged a constitutional complaint with the Constitutional Court after the Szeged Regional Court upheld the decision of the National Penitentiary Headquarters (hereinafter, "NPH") rejecting a media outlet's request for an interview and refused to allow the applicant, who had been sentenced to life imprisonment for the crimes of aggravated murder and misuse of firearms and ammunition, to make a statement in which he decided to show his face and give his name. The court ruled that, in view of the questions posed by the journalist, the interview could promote a criminal lifestyle, which could not be prevented by introducing less severe restrictions. The applicant contended that the decision violated his freedom of expression under Article IX.1. of the Constitution, because it did not meet the requirement of proportionality.

II. The Constitutional Court has established that, under Article IX.1 of the Constitution, everyone, including prisoners, has the right to freedom of expression. This is of paramount importance for personal self-expression and the functioning of a democratic community. The Act on the Execution of Punishments also recognises the freedom of expression of prisoners, but since there is a constitutional interest in the order, maintenance, and protection of the execution of punishments, serving this interest may be a legitimate basis for restricting freedom of expression. In the present case, the Constitutional Court assessed the constitutionality of the restriction of fundamental rights on the basis of the necessity and proportionality test developed in its practice, according to which a restriction affecting a fundamental right guaranteed by the Constitution is only constitutionally compliant if the restriction is absolutely necessary for the enforcement of a fundamental right or the protection of a constitutional value, and if it also meets the requirements of proportionality.

The Constitutional Court emphasised that the objective gravity of the convicted person's act alone cannot serve as a basis for restricting freedom of expression. However,

according to the court decision challenged by the applicant, the NPH's decision provided detailed reasons as to why answering the questions asked, processing the interview, and publishing it could be dangerous, i.e. it could promote a criminal lifestyle. The Constitutional Court therefore concluded that when the court that issued the contested decision refused to allow the prisoner to make a statement, it recognised the fundamental importance of the case and ruled in accordance with the constitutional content of the fundamental right. It accordingly rejected the constitutional complaint.

III. Justices Ágnes Czine, Ildikó Hörcherné Marosi, and Réka Varga attached concurring reasonings, while Justice Balázs Schanda attached a dissenting opinion to the decision.

(source: <https://codices.coe.int/codices/documents/precis/5F548DFD-29CC-4BED-6C45-08DE239314AD>)

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี
คำวินิจฉัยที่ 2024Hun-Na8 ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีการถอดถอนประธานาธิบดี (นายยุน ซอก ยอล) ออกจากตำแหน่ง^๑

นายนิติกร จิรนิติกาลกิจ
ผู้อำนวยการกองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้วินิจฉัยให้ประธานาธิบดี (นายยุน ซอก ยอล – Yoon Suk-yeol) ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง ด้วยเหตุกระทำการละเมิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายจากการใช้ตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรง

๒. สรุปข้อเท็จจริง

๑. ผู้ถูกร้องได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก (emergency martial law) ต่อสาธารณะเมื่อเวลาราว ๒๒.๒๗ น. ของวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ (ค.ศ. ๒๐๒๔) โดยเนื้อหาที่ประกาศต่อสาธารณชนมีใจความว่า “สาธารณรัฐเกาหลีตกอยู่ภายใต้สภาวะชะงักงัน (a state of paralysis) อันเนื่องมาจากการกระทำของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน อาทิ การยื่นถอดถอนออกจากตำแหน่ง (impeachment) การดำเนินคดีพิเศษ (special prosecution) และการตัดลดงบประมาณ (budget cuts) ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้องสาธารณรัฐเกาหลีที่เป็นอิสระจากภัยคุกคามจากกองกำลังคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือ ข้าพเจ้าจึงขอประกาศใช้กฎอัยการศึก” จากนั้นผู้ถูกร้องได้สั่งเคลื่อนกำลังทหารและตำรวจไปยังสถานีบัญญัติแห่งชาติและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ และในฐานะที่ผู้ถูกร้องเป็นผู้บัญชาการกฎอัยการศึก (a martial law commander) จึงได้ออกคำสั่งตามประกาศใช้กฎอัยการศึก ฉบับที่ ๑ (Martial Law Command Proclamation No. 1) ในเวลาประมาณ ๒๓.๒๓ น. ของวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๗

ต่อมาในเวลาราว ๐๑.๐๒ น. ของวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ สถานีบัญญัติแห่งชาติได้มีการพิจารณาญัตติที่เสนอโดยสมาชิกสถานีบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑๗๐ คน ซึ่งขอให้ยกเลิกการประกาศกฎอัยการศึกโดยญัตติดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกสถานีบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑๕๐ คน จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๑๕๐ คน ในการประชุมใหญ่สถานีบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญ) สมัยที่ ๔๑๘ จากนั้นในเวลาราว ๐๔.๐๒ น. ของวันเดียวกัน ผู้ถูกร้องได้แถลงต่อสาธารณะยกเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึก และในเวลาประมาณ ๐๔.๒๙ น. คณะรัฐมนตรี (the State Council) ได้ให้ความเห็นชอบมติที่ยกเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึก

^๑ สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำวินิจฉัยได้ที่:

๒. ในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ได้มีการเสนอญัตติถอดถอนผู้ถูกร้องออกจากตำแหน่ง (โดยเรียกว่า เป็นมติถอดถอนครั้งแรก – the First Impeachment Resolution) ต่อมาในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญ) สมัยที่ ๔๑๘ ได้ลงมติถอดถอนครั้งแรก แต่การลงมติดังกล่าวต้องล้มเหลวเนื่องจากไม่ครบองค์ประชุม

จากนั้นในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๗ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑๙๐ คน ได้เสนอญัตติถอดถอนประธานาธิบดีออกจากตำแหน่ง (นายยุน ซอก ยอล) อีกครั้ง (ซึ่งเป็นญัตติถอดถอนถอดพิพาท – the Impeachment Resolution at Issue) และในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ญัตติถอดถอนพิพาทดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนน ๒๐๔ เสียงจากจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๓๐๐ คน ที่อยู่ในระหว่างการประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๔ (สมัยวิสามัญ) สมัยที่ ๔๑๙ และในวันเดียวกัน อัยการฝ่ายคดีถอดถอน (the impeachment prosecutor) ได้ยื่นคำร้องพร้อมด้วยเอกสารต้นฉบับเพื่อขอดำเนินกระบวนการถอดถอนผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ค.ศ. ๑๙๘๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม^๖
มาตรา ๑ (๑) สาธารณรัฐเกาหลีเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตย

^๖ Constitution of the Republic of Korea

Article 1 (1) The Republic of Korea shall be a democratic republic.

Article 5 (2) The Armed Forces shall be charged with the sacred mission of national security and the defense of the land and their political neutrality shall be maintained.

Article 8

(1) The establishment of political parties shall be free, and the plural party system shall be guaranteed.

(2) Political parties shall be democratic in their objectives, organization and activities, and shall have the necessary organizational arrangements for the people to participate in the formation of the political will.

(3) Political parties shall enjoy the protection of the State and may be provided with operational funds by the State under the conditions as prescribed by Act.

(4) If the purposes or activities of a political party are contrary to the fundamental democratic order, the Government may bring an action against it in the Constitutional Court for its dissolution, and the political party shall be dissolved in accordance with the decision of the Constitutional Court.

Article 74 (1) The President shall be Commander-in-Chief of the Armed Forces under the conditions as prescribed by the Constitution and Act.

Article 77

(1) When it is required to cope with a military necessity or to maintain the public safety and order by mobilization of the military forces in time of war, armed conflict or similar national emergency, the President may proclaim martial law under the conditions as prescribed by Act.

(2) Martial law shall be of two types: extraordinary martial law and precautionary martial law.

(3) Under extraordinary martial law, special measures may be taken with respect to the necessity for warrants, freedom of speech, the press, assembly and association, or the powers of the Executive and the Judiciary under the conditions as prescribed by Act.

(4) When the President has proclaimed martial law, he shall notify it to the National Assembly without delay.

(5) When the National Assembly requests the lifting of martial law with the concurrent vote of a majority of the total members of the National Assembly, the President shall comply.

(ที่มา : https://elaw.klri.re.kr/eng_service/lawView.do?lang=ENG&hseq=1)

มาตรา ๕ (๒) กองทัพมีภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์ในการรักษาความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ และจะต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมือง

มาตรา ๘

(๑) การจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องเป็นไปโดยเสรี และจะต้องมีหลักประกันสำหรับระบบพรรคการเมืองหลายพรรค

(๒) พรรคการเมืองจะต้องมีความเป็นประชาธิปไตยในวัตถุประสงค์ การจัดองค์กร และกิจกรรมต่าง ๆ และจะต้องมีโครงสร้างองค์กรที่จำเป็นเพื่อให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดเจตจำนงทางการเมือง

(๓) พรรคการเมืองย่อมได้รับความคุ้มครองจากรัฐและย่อมได้รับเงินทุนสนับสนุนการดำเนินการจากรัฐภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗๔ (๑) ประธานาธิบดีย่อมเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และในรัฐธรรมนูญ

(๔) หากวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมของพรรคการเมืองใดขัดต่อหลักประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน รัฐบาลอาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น และพรรคการเมืองนั้นย่อมถูกยุบโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗๗

(๑) เมื่อมีความจำเป็นต้องรับมือกับความจำเป็นทางการทหารหรือเพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยการระดมกองกำลังทหารในยามสงคราม ความขัดแย้งทางอาวุธหรือเหตุฉุกเฉินระดับชาติที่คล้ายคลึงกัน ประธานาธิบดีอาจประกาศใช้กฎอัยการศึกได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎอัยการศึกมีสองประเภท ได้แก่ กฎอัยการศึกกรณีพิเศษ และกฎอัยการศึกเพื่อป้องกันไว้ก่อน

(๓) ภายใต้กฎอัยการศึกกรณีพิเศษ อาจมีการใช้มาตรการพิเศษตามความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการออกหมายจับ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สื่อมวลชน การชุมนุม และการสมาคม หรืออำนาจของฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๔) เมื่อประธานาธิบดีได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก จะต้องแจ้งการประกาศนั้นให้สภานิติบัญญัติทราบโดยไม่ชักช้า

(๕) เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติร้องขอให้ยกเลิกการประกาศกฎอัยการศึกด้วยความเห็นชอบโดยเสียงข้างมากของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานาธิบดีย่อมต้องปฏิบัติตาม

๓.๒ รัฐบัญญัติกฎอัยการศึก ค.ศ. ๑๙๘๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม^๑

^๑ Martial Law Act

Article 2 (Types, Declaration, etc. of Martial Law)

(2) Emergency martial law shall be declared by the President for the purpose of fulfilling military necessity or maintaining the public security and order when there are belligerency or serious disturbances of social order that considerably impede the performance of the administrative and judicial functions of the State in time of war, incident or other equivalent national emergency.

Article 9 (Right to Take Special Measures of Martial Law Commander)

มาตรา ๒ (๒) ประธานาธิบดีอาจประกาศใช้กฎอัยการศึกฉุกเฉินเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางทหารหรือเพื่อรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยสาธารณะ เมื่อเกิดการสู้รบหรือความไม่สงบในสังคมอย่างร้ายแรงซึ่งขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารราชการและทางตุลาการของรัฐในยามสงคราม การจลาจลทางอาวุธ หรือสถานการณ์ฉุกเฉินในระดับชาติอื่น ๆ ที่เทียบเท่า

มาตรา ๙ (๑) ในพื้นที่ที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกฉุกเฉิน ผู้บัญชาการกฎอัยการศึกอาจใช้มาตรการพิเศษตามความจำเป็นทางทหาร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม การควบคุมตัว การยึด การตรวจค้นที่פקอ้าย การเคลื่อนย้าย การพูด การพิมพ์ การชุมนุม การสมาคม หรือการกระทำร่วมกัน ในกรณีดังกล่าว ผู้บัญชาการกฎอัยการศึกจะต้องประกาศรายละเอียดของมาตรการที่จะดำเนินการเป็นการล่วงหน้าด้วย

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณา คือ ประธานาธิบดี ยุน ซอก ยอล กระทำการละเมิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ และควรมีคำตัดสินที่ให้ถอดถอนประธานาธิบดี ยุน ซอก ยอล ออกจากตำแหน่งหรือไม่ จากนั้น จึงได้กำหนดประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

๑. ประเด็นเบื้องต้น (Discussion of justiciability)

ก. การพิจารณาวินิจฉัยโดยองค์กรตุลาการ (Judicial reviewability)

รัฐธรรมนูญและรัฐบัญญัติกฎอัยการศึก (the Martial Law Act) ต่างก็กำหนดเงื่อนไขและกระบวนการในการประกาศใช้กฎอัยการศึกเอาไว้เช่นเดียวกัน ขณะที่กระบวนการถอดถอนออกจากตำแหน่ง (an impeachment trial) ถือเป็น การพิจารณาวินิจฉัยทางรัฐธรรมนูญ (a constitutional adjudication) ที่ถอดถอนเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงที่กระทำการละเมิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งระเบียบรัฐธรรมนูญ (constitutional order) ดังนั้น แม้ว่าการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่เป็นการใช้กฎอัยการศึกจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการเมืองโดยแท้ แต่การกระทำดังกล่าวย่อมเป็นวัตถุในการตรวจสอบได้ทั้งในทางรัฐธรรมนูญ (constitutionality) และในทางกฎหมาย (statutory legality) ภายใต้อกระบวนการถอดถอนออกจากตำแหน่ง

ข. การพิจารณาการยื่นญัตติถอดถอนออกจากตำแหน่งซ้ำ (the reproposal of an impeachment resolution)

มาตรา ๙๒ ของรัฐบัญญัติสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (the National Assembly Act) กำหนดห้ามมิให้ยื่นญัตติซ้ำในระหว่างสมัยประชุมเดียวกัน โดยบัญญัติว่า “ญัตติซึ่งถูกถอนยอมไม่อาจนำมายื่นหรือเสนอเป็นประเด็นได้อีกในระหว่างสมัยประชุมเดียวกัน” ดังนั้น ญัตติถอดถอนพิพาทที่ถูกเสนอในระหว่างสมัยประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สมัยวิสามัญ) สมัยที่ ๔๑๙ และมีได้ถูกเสนอซ้ำในระหว่างสมัยประชุมเดียวกันซึ่งเป็น “ญัตติถอดถอนครั้งที่ ๑” ที่ไม่ได้รับคะแนนเสียงจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(1) In the area of emergency martial law, the martial law commander may take special measures, of military necessity, in regard to arrest, detention, seizure, search, residence, moving, speech, the press, assembly, association or collective action. In such cases the martial law commander shall, in advance, announce details of the measures to be taken.

(ที่มา : https://elaw.klri.re.kr/eng_mobile/viewer.do?hseq=45785&type=sogan&key=3)

ตามที่กำหนดในระหว่างสมัยประชุม (สมัยสามัญ) สมัยที่ ๔๑๘ จึงไม่ถือว่าเป็นกรณีที่จะเมิตต่อหลักเกณฑ์ที่ห้ามมิให้มีการเสนอญัตติซ้ำหรือเสนอเป็นประเด็นอีกครั้งในระหว่างสมัยประชุมเดียวกัน

ค. การพิจารณาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการถอน (a withdrawal) หรือเปลี่ยนแปลง (change) เหตุแห่งการถอดถอนออกจากตำแหน่ง

ในเบื้องต้น ผู้ร้องได้อธิบายข้อเท็จจริงในญัตติถอดถอนว่าเป็นกรณีการละเมิดกฎหมายอาญา (violations of the Criminal Act) เช่น การก่อจลาจล ใดๆ ก็ดี ภายหลังจากที่มีการยื่นคำร้องขอถอดถอนออกจากตำแหน่งแล้ว ผู้ร้องได้ทบทวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นการละเมิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (violations of the Constitution) ดังนั้น จึงเป็นเพียงการถอนหรือเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติของกฎหมายที่นำมาอ้างถึงในขณะที่ยังคงข้อเท็จจริงพื้นฐานตามเดิม ดังนั้น จึงไม่ถือว่าเป็นการถอนหรือเปลี่ยนแปลงเหตุในการยื่นถอดถอนแต่อย่างใด

๒. การพิจารณาการประกาศใช้กฎอัยการศึก (Discussion of the declaration of the Martial Law)

ก. การละเมิดเงื่อนไขเชิงสาระัตถะ (the substantive requirements) ของการประกาศใช้กฎอัยการศึก

(๑) ในแง่ของเจตนารมณ์ในการรับรองการใช้อำนาจฉุกเฉินของรัฐ (the State's emergency power) และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงมาตรา ๗๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๒ (๒) ของรัฐบัญญัติกฎอัยการศึก ได้กำหนดเงื่อนไขในการประกาศใช้กฎอัยการศึกเอาไว้ดังนี้ คือ (ก) กรณีที่มีการเกิดขึ้นจริงของการสู้รบหรือความวุ่นวายอย่างร้ายแรงของระเบียบทางสังคมซึ่งขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ทางบริหารหรือทางตุลาการของรัฐ “ในยามสงคราม การจลาจลทางอาวุธ หรือสถานการณ์ฉุกเฉินในระดับชาติอื่น ๆ ที่เทียบเท่า”; (ข) กรณีมีความจำเป็นในการรับมือกับสถานการณ์ทางการทหารหรือการรักษาความสงบเรียบร้อยสาธารณะโดยการระดมกำลังทหาร; และ (ค) กรณีมีจุดประสงค์ของการประกาศใช้กฎอัยการศึกเพื่อแก้ไขปัญหาความจำเป็นทางการทหารหรือเพื่อรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยสาธารณะ

ดังนั้น กรณีจึงไม่อาจประกาศใช้กฎอัยการศึกได้ ไม่ว่าจะโดยล่วงหน้า (preemptively) หรือโดยป้องกัน (preventively) เพียงเพราะอ้างถึงวิกฤตที่อาจเกิดขึ้น (a potential crisis) รวมถึงไม่อาจประกาศใช้กฎอัยการศึกในกรณีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงบวกบางอย่างได้ (an affirmative objective) เช่น การส่งเสริมสวัสดิภาพของประชาชน เป็นต้น

(๒) “สถานการณ์ฉุกเฉินระดับชาติที่เทียบเท่ากับสภาวะสงครามหรือความขัดแย้งทางอาวุธ” (A “national emergency equivalent to a time of war or armed conflict”) หมายถึง วิกฤตการณ์ร้ายแรงที่ส่งผลให้การดำรงอยู่ของรัฐหรือการรักษาไว้ซึ่งระบอบรัฐธรรมนูญที่ตกอยู่ในภยันตรายอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ อาทิ (ก) การรุกรานจากภายนอกที่ไม่ถือว่าเป็นสงคราม (ข) การรบกวนความไม่สงบเรียบร้อยของสังคมโดยกลุ่มหรือฝูงชนที่มีได้มุ่งหมายที่จะยึดครองดินแดนหรือล้อมล้างระบอบรัฐธรรมนูญ หรือ (ค) การหยุดชะงักของระเบียบทางสังคมอันเนื่องมาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ - ซึ่งวิกฤตการณ์ดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการใช้อำนาจรัฐตามปกติภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญ

แม้ว่าผู้ถูกร้องจะสามารถใช้ดุลพินิจได้ระดับหนึ่งในการพิจารณาว่าสถานการณ์ดังกล่าวได้เกิดขึ้นจริงหรือไม่ก็ตาม แต่ก็จะต้องมีวิกฤตการณ์ที่สามารถพิสูจน์ได้ในเชิงวัตถุวิสัยว่าการตัดสินใจของผู้ถูกร้องนั้นชอบแล้ว ซึ่งหากการตัดสินใจของผู้ถูกร้องเห็นได้อย่างชัดเจนว่าไม่สมเหตุสมผลหรือเป็นไปตามอำเภอใจแล้ว กรณีย่อมเป็นการละเมิดทั้งบทบัญญัติมาตรา ๓๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๒ (๒) ของรัฐบัญญัติกฎอัยการศึก

(๓) ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า วิกฤตการณ์ร้ายแรงในกรณีนี้เกิดขึ้นจากการที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งนำโดยพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่ครองเสียงข้างมาก ได้ดำเนินกระบวนการถอดถอนประธานาธิบดีในลักษณะที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน รวมถึงมีการใช้อำนาจนิติบัญญัติฝ่ายเดียวและพยายามที่จะตัดลดงบประมาณของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก ณ ขณะนั้นมีการพิจารณากระบวนการถอดถอนเพียง ๒ กรณีเท่านั้น กล่าวคือ การถอดถอนพนักงานอัยการรายหนึ่ง และการถอดถอนประธานกรรมการสื่อสารแห่งชาติ (the Korea Communications Commission) ขณะที่ร่างกฎหมายที่ผู้ถูกร้องอ้างว่ามีปัญหานั้น ก็ปรากฏว่าร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีผลใช้บังคับ เนื่องจากผู้ถูกร้องได้ร้องขอให้มีการทบทวนหรือระงับการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าว ส่วนข้อเสนอของประธานาธิบดีประจำปี ๒๕๖๘ ก็ไม่อาจส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ ณ ขณะที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกได้ เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๗ ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ นอกจากนี้ ข้อเสนอของประธานาธิบดีประจำปีดังกล่าวก็เพิ่งผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญด้านงบประมาณและบัญชีของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเท่านั้น และยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่อย่างใด ขณะเดียวกัน ผู้ถูกร้องยังโต้แย้งด้วยการประกาศใช้กฎอัยการศึกของตนเป็นการคลี่คลายข้อสงสัยเกี่ยวกับการโง่การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ข้อสงสัยดังกล่าวเพียงอย่างเดียวก็ไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นวิกฤตการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นจริง

สรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้ถูกร้องได้ยกขึ้นโต้แย้งแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่พบว่าวิกฤตการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้น ณ ขณะที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกที่จะสามารถใช้ในการพิสูจน์ได้ว่าการตัดสินใจของผู้ถูกร้องนั้นชอบแล้ว

(๔) สภาวะชะงักงันของรัฐบาล (the governmental paralysis) ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และข้อสงสัยเกี่ยวกับการโง่การเลือกตั้ง ซึ่งถูกโต้แย้งโดยผู้ถูกร้องนั้น ถือเป็นกรณีที่จะต้องได้รับการพิจารณาโดยกระบวนการทางการเมือง สถาบัน หรือกระบวนการยุติธรรม (political, institutional, judicial means) ดังนั้น กรณีจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสั่งให้มีการเคลื่อนกำลังทหาร

(๕) ผู้ถูกร้องอ้างว่า การประกาศใช้กฎอัยการศึกมีจุดประสงค์สำหรับเพื่อ “เตือนภัย” (warning-type) หรือ “เรียกร้อง” (appeal-type) ให้ประชาชนได้ทราบถึงการกดขี่ข่มเหงของพรรคการเมืองฝ่ายค้านและวิกฤตการณ์ระดับชาติ อย่างไรก็ตาม ศาลรัฐธรรมนูญไม่พบว่าการประกาศใช้กฎอัยการศึกของผู้ถูกร้องจะเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงอย่างเดียว และการออกคำเตือนหรือการเรียกร้องดังกล่าวโดยตัวของมันเองแล้ว ย่อมไม่ถือเป็นวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับการประกาศใช้กฎอัยการศึก

(๖) ด้วยเหตุนี้ การประกาศใช้กฎอัยการศึกดังกล่าวจึงไม่ต้องด้วยเงื่อนไขเชิงสาระ (the substantive requirements) ของการประกาศใช้กฎอัยการศึก

ข. การละเมิดเงื่อนไขเชิงกระบวนการ (the procedural requirements) ของการประกาศใช้กฎอัยการศึก

(๑) ตามรัฐธรรมนูญและรัฐบัญญัติกฎอัยการศึก การประกาศใช้กฎอัยการศึกและการแต่งตั้งผู้บัญชาการกฎอัยการศึก (a martial law commander) จะต้องผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี (the State Council) อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกร้องก็ได้มีการออกหนังสือเชิญประชุมคณะรัฐมนตรีให้ถูกต้องตามกฎหมาย และมีได้ดำเนินการประชุมตามขั้นตอนมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น การเชิญประชุม การนำเสนอระเบียบวาระการประชุม การชี้แจงรายละเอียด การอภิปราย การปิดการประชุม และการจัดทำรายงานการประชุม เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้อธิบายรายละเอียดที่เกี่ยวข้องของกฎอัยการศึก เช่น ความจำเป็นวันและเวลาที่ใช้บังคับ และการแต่งตั้งผู้บัญชาการกฎอัยการศึก ให้แก่คณะรัฐมนตรีทราบ รวมถึงไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกในคณะรัฐมนตรีได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นด้วย ดังนั้น เมื่อพิจารณาสภาพการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น จะเห็นว่า ผู้ถูกร้องประกาศใช้กฎอัยการศึกและแต่งตั้งผู้บัญชาการกฎอัยการศึกโดยปราศจากการเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

(๒) ผู้ถูกร้องได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก แม้ว่านายกรัฐมนตรีและสมาชิกของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องจะได้ลงนามร่วมในประกาศใช้กฎอัยการศึก นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องก็มีได้ระบุวัน เวลา และพื้นที่ที่ประกาศใช้บังคับกฎอัยการศึก หรือตัวบุคคลผู้ที่เป็นผู้บัญชาการกฎอัยการศึก อีกทั้งผู้ถูกร้องก็มีได้แจ้งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบการประกาศใช้กฎอัยการศึกดังกล่าวโดยไม่ชักช้าด้วย

(๓) ด้วยเหตุนี้ การประกาศใช้กฎอัยการศึกในกรณีนี้จึงไม่ต้องด้วยเงื่อนไขเชิงกระบวนการ (the procedural requirements) ของการประกาศใช้กฎอัยการศึก

๓. การพิจารณาการเคลื่อนกำลังพลทหารและตำรวจไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (Assessment of the deployment of military and police forces to the National Assembly)

ในการส่งเคลื่อนกำลังทหารและตำรวจไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ผู้ถูกร้องได้ห้ามมิให้ประธานและสมาชิกของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งกำลังเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมเพื่อพิจารณาญัตติยกเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึก เข้าไปภายในอาคารสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขณะเดียวกันก็สั่งการให้ตั้งบุคคลดังกล่าวออกจากสถานที่ด้วย กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นการละเมิดมาตรา ๗๗ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจในการขอให้ยกเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึก อันเป็นหลักพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยตัวแทน (representative democracy) และหลักการแบ่งแยกอำนาจ (the principle of the separation of powers) นอกจากนี้ ยังเป็นกรณีที่ละเมิดอำนาจของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการพิจารณาและลงมติ รวมถึงเอกสิทธิ์ความคุ้มกันจากการถูกจับกุมด้วย อีกทั้งผู้ถูกร้องยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับ “การออกคำสั่งให้ค้นหาหัวหน้าพรรคการเมืองและบุคคลอื่น ๆ เพื่อดำเนินการจับกุมได้หากมีความจำเป็น” อีกด้วย ซึ่งกรณีดังกล่าวถือเป็นการละเมิดเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง

การเคลื่อนกำลังทหารเนื่องจากวัตถุประสงค์ทางการเมืองเพื่อขัดขวางการใช้อำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถือเป็นการที่ผู้ถูกร้องได้ทำให้ทหารเผชิญหน้ากับประชาชน ซึ่งละเมิดบทบัญญัติมาตรา ๕ (๒) และมาตรา ๗๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(the Commander-in-Chief of the Armed Forces) ในลักษณะที่ขัดต่อหน้าที่ของกองทัพที่ต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมือง (political neutrality)

๔. การพิจารณาการออกประกาศ (Assessment of the issuance of the Proclamation)

จากการประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้น ผู้ถูกร้องได้ห้ามมิให้มีการดำเนินกิจการใด ๆ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ องค์กรนิติบัญญัติส่วนท้องถิ่น (local legislative bodies) พรรคการเมือง และกิจกรรมทางการเมืองทั้งหมด ซึ่งถือเป็นการละเมิดมาตรา ๗๗ (๕) ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจในการขอให้งดเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึก และละเมิดมาตรา ๘ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับระบบพรรคการเมือง หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (the principle of popular sovereignty) และหลักการพื้นฐานของระบอบเสรีประชาธิปไตย (the basic order of liberal democracy) นอกจากนี้ ยังเป็นการละเมิดอำนาจหน้าที่ในการอภิปรายและลงมติของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น (the essential elements of local autonomy)

นอกจากนี้ ผู้ถูกร้อง ยังห้ามมิให้มีการกระทำการบางอย่างประการอย่างกว้างขวางและอนุญาตให้มีการจับกุมคุมขัง ยึด และค้นโดยปราศจากหมายกับผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนการประกาศใช้กฎอัยการศึกของผู้ถูกร้องด้วย กรณีดังกล่าวถือเป็นการละเมิดมาตรา ๗๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ประกอบมาตรา ๙ (๑) ของรัฐบัญญัติกฎอัยการศึก ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานภายใต้การประกาศใช้กฎอัยการศึกและเงื่อนไขในการออกหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้ถูกร้องจึงละเมิดสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของประชาชน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพิมพ์ การชุมนุม และการสมาคม (freedoms of speech, the press, assembly, and association) เสรีภาพของพรรคการเมือง (freedom of political parties) สิทธิในการกระทำร่วมกัน (right to collective action) เสรีภาพในการประกอบอาชีพ (freedom of occupation) และเสรีภาพทางกายภาพ (physical freedom)

๕. การพิจารณาการค้นและยึดที่กระทำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ (Assessment of the search and seizure conducted against the National Election Commission)

ผู้ถูกร้อง ในฐานะหัวหน้าของฝ่ายบริหาร ได้สั่งให้มีการค้นและยึดด้วยการใช้กำลังทหารกับคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กระอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยปราศจากหมาย (a warrantless seizure and search) กรณีดังกล่าวถือเป็นการละเมิดเงื่อนไขในการออกหมายและละเมิดความเป็นอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๖. การพิจารณาความพยายามในการติดตามที่อยู่ของบุคคลในวิชาชีพกฎหมาย (Assessment of the attempt to track the whereabouts of members of the legal profession)

ผู้ถูกร้อง ในฐานะหัวหน้าของฝ่ายบริหาร มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสั่งการให้ระบุที่อยู่ของอดีตประธานศาลสูงสุดและอดีตผู้พิพากษาศาลสูงสุด เพื่อวัตถุประสงค์ในการจับกุมในกรณีที่มีความจำเป็น การกระทำดังกล่าวสร้างความกดดันให้แก่ผู้พิพากษาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน โดยทำให้รู้สึกว่าจะตกเป็นเป้าหมาย

ของการจับกุมโดยฝ่ายบริหารได้ ดังนั้น การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดความเป็นอิสระขององค์กรตุลาการ (the independence of the judiciary)

๗. การถอดถอนผู้ถูกร้องออกจากตำแหน่ง (Removal of Respondent from office)

ก. ผู้ถูกร้องทำลายหลักอธิปไตยของประชาชนและประชาธิปไตย ละเลยโครงสร้างการปกครองตามรัฐธรรมนูญ และละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนอย่างร้ายแรง การกระทำดังกล่าวถือเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของรัฐว่าด้วยหลักนิติธรรมและประชาธิปไตย ทำลายระบอบรัฐธรรมนูญ และเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อเสถียรภาพของระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย (the democratic republic) นอกจากนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังสามารถที่จะผ่านความเห็นชอบมติที่ร้องขอให้ยกเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึกได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากการต่อต้านของภาคประชาชนและปฏิบัติการเชิงรับ (the passive conduct) ของกองกำลังทหารและตำรวจ แต่กระนั้นข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ตติที่ร้องขอให้มีการยกเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึกที่ได้รับการเห็นชอบในท้ายที่สุดก็ได้ลดทอนความร้ายแรงของการละเมิดกฎหมายของผู้ถูกร้องลงแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังได้รื้อฟื้นประวัติศาสตร์ของการใช้อำนาจฉุกเฉินของรัฐในทางที่ผิดขึ้นมาใหม่ ซึ่งสร้างความตื่นตระหนกให้แก่ประชาชน และส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการทูต อีกทั้งยังทำให้ประชาชนสูญเสียความไว้วางใจที่มีต่อการใช้อำนาจของประธานาธิบดีด้วย การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ละเมิดรัฐธรรมนูญและกฎหมายแสดงให้เห็นถึงการทรยศต่อความไว้วางใจของประชาชน (a betrayal of the people's trust) และถือเป็นการละเมิดกฎหมายอย่างร้ายแรงที่ไม่อาจให้อภัยได้ในมุมมองของการปกป้องรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประโยชน์ในการปกป้องรัฐธรรมนูญที่เกิดจากการถอดถอนผู้ถูกร้องออกจากตำแหน่งจึงมีมากกว่าความเสียหายของประเทศชาติที่เกิดจากการถอดถอนประธานาธิบดีออกจากตำแหน่ง

ข. สาธารณรัฐเกาหลีเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตย (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ (๑)) โดยระบอบประชาธิปไตยเกิดขึ้นจากมุมมองของโลกแบบพหุนิยม (a pluralistic world) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อมั่นในเหตุผลที่เป็นอิสระของปัจเจกบุคคล และยอมรับความเป็นจริงและความมีเหตุมีผลของมุมมองทางการเมืองที่หลากหลาย นอกจากนี้ สาระสำคัญของระบอบประชาธิปไตยอยู่ที่กระบวนการตัดสินใจสาธารณะที่เป็นอิสระและร่วมมือกัน โดยมีพื้นฐานมาจากความเคารพและความเห็นอกเห็นใจกันระหว่างพลเมืองที่มีสถานะเท่าเทียมกัน ดังนั้น ระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นระบบการเมืองที่มีความสามารถในการปรับตัวเป็นพิเศษเพื่อเอาชนะความขัดแย้งและความตึงเครียด ขณะเดียวกันก็มีความสามารถในการค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดอีกด้วย トラบใดที่กลไกในการแก้ไขตนเองทำงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความไว้วางใจในกลไกดังกล่าว

อนึ่ง ผู้ถูกร้องอาจเห็นว่าการใช้อำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่นำโดยพรรคฝ่ายค้านเป็นการใช้อำนาจในทางที่ผิดหรือเป็นการกระทำที่ทำให้รัฐบาลตกอยู่ในสภาวะชะงักงันได้ แต่กระนั้น ผู้ถูกร้องก็ควรมีส่วนร่วมในการเจรจาและประนีประนอมภายในขอบเขตที่สอดคล้องกับสาระสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ขณะเดียวกันก็ต้องมั่นใจในการตรวจสอบและถ่วงดุลด้วยการอาศัยมาตรการแก้ไขเยียวยาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกร้องได้ทำลายโครงสร้างพื้นฐานของการเมืองประชาธิปไตยด้วยการปฏิบัติต่อ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน อย่างมิใช่ในฐานะหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกันในการปกครอง (an equal partner in governance) หากแต่อยู่ในฐานะเป้าหมายของการกีดกัน (an object of exclusion) นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังล้มเหลวในความรับผิดชอบและหน้าที่ ในฐานะประธานาธิบดีของประชาชนทั้งปวง ในการมองข้ามกลุ่มผู้สนับสนุนตนเองและสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของสังคมโดยรวม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ถูกร้องได้ละเมิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ด้วยการละทิ้งความรับผิดชอบและหน้าที่ในการปกป้องรัฐธรรมนูญ และทรยศต่อความไว้วางใจในของประชาชนชาวเกาหลี ผู้ซึ่งเป็นองค์อธิปัตย์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตย (the sovereigns of the democratic republic) อย่างร้ายแรง ดังนั้น จึงวินิจฉัยด้วยมติเอกฉันท์ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งประธานาธิบดี

อนึ่ง ในคำวินิจฉัยดังกล่าวมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้แสดงความเห็นร่วม (Concurring Opinion) ดังนี้

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ลี มิซอน (Lee Mison) และคิม ฮยงดุก (Kim Hyungdu)) เห็นว่า มาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญศาลรัฐธรรมนูญกำหนดให้นำกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการพิจารณากระบวนการถอดถอนরাবเท่าที่ไม่ขัดต่อลักษณะของการพิจารณาคดีดังกล่าว ขณะที่ในส่วนลักษณะของการพิจารณากระบวนการถอดถอน ความแตกต่างระหว่างกระบวนการดังกล่าวกับการพิจารณาคดีอาญา และความจำเป็นในการดำเนินคดีโดยเร่งด่วน (the need for expeditious proceedings) นั้น บทบัญญัติของรัฐบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับกฎแห่งการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นคำบอกเล่า (the hearsay rule) อาจนำมาใช้บังคับในการพิจารณากระบวนการถอดถอนได้ ดังนั้น บันทึกการสอบสวนผู้ต้องหาหรือการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมิใช่ผู้ต้องหาอาจนำมาใช้เป็นหลักฐานได้ภายในขอบเขตที่รับรองได้ว่ากระบวนการดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนี้ รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งมีการระบุถ้อยคำของบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้ก็ถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากถือเป็น “เอกสารที่จัดทำขึ้นภายใต้สภาพการณ์ที่น่าเชื่อถือเป็นพิเศษ” (other particularly trustworthy circumstances) ตามมาตรา ๓๑๕ ข้อ ๓ ของรัฐบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา

ขณะที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (คิม บกฮยอง (Kim Bok-hyeong) และ โช ฮันชาง (Cho Hanchang)) เห็นว่า เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญของการพิจารณากระบวนการถอดถอนและหลักประกันสิทธิของผู้ถูกร้องในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา (right to present a defense) แล้ว กฎแห่งการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นคำบอกเล่า (the hearsay rule) ตามรัฐบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญาควรนำมาใช้อย่างเคร่งครัดในการพิจารณากระบวนการถอดถอนในอนาคต ขณะเดียวกัน การพิจารณาเหตุผลในการถอดถอนก็ควรอาศัยหลักฐานที่ได้รับการตรวจสอบโดยตรงต่อหน้าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เช่นเดียวกับการพิจารณาคดีอาญา นอกจากนี้ ยังควรให้โอกาสแก่คู่กรณีในการซักถามพยานหลักฐานที่เป็นคำบอกเล่าด้วย ดังนั้น บันทึกการสอบสวนหรือการสัมภาษณ์ซึ่งมิได้ให้หลักประกันแก่สิทธิของผู้ถูกร้องในการตรวจสอบพยานหลักฐานย่อมไม่อาจนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในกรณีนี้ได้ นอกจากนี้ กรณียอมเป็นการยากที่จะนำมาตรา ๓๑๕ ข้อ ๓ ของรัฐบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญามาใช้บังคับกับรายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเช่นเดียวกัน

ในส่วนของคุณลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ของ ฮยองซิก (Cheong Hyungsik)) เห็นว่า ตามมาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ญัตติถอดถอนย่อมไม่อาจถูกเสนอซ้ำได้ในระหว่างสมัยประชุมเดียวกัน หากญัตตินั้นได้เคยถูกถอนออกไปแล้ว แต่กระนั้นก็อาจถูกเสนอใหม่ได้อีกครั้งในสมัยประชุมอื่นอย่างไรก็ดี การอนุญาตให้มีการเสนอญัตติถอดถอนซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง อาจนำไปสู่ความไม่มั่นคงในสถานะของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง ความบกพร่องของการทำงานของรัฐบาล และการเมืองของระบบการถอดถอนได้ ดังนั้น ฝ่ายนิติบัญญัติจึงควรตราบทบัญญัติที่จำกัดจำนวนครั้งในการเสนอญัตติถอดถอนซ้ำ แม้ในสมัยประชุมที่แตกต่างกัน หากว่าญัตติดังกล่าวได้เคยถูกถอนไปแล้วครั้งหนึ่งในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

Case on Impeachment Trial of President (Yoon Suk-yeol)

[2024Hun-Na8, April 4, 2025]

* First Draft

In this case, the Court held that the President (Yoon Suk-yeol) is removed from office on the grounds that he violated the Constitution and statutes in the course of performing his official duties and that such violations were grave.

Background of the Case

1. Respondent declared emergency martial law (hereinafter referred to as the “Martial Law”) through a public address to the nation at around 22:27 on December 3, 2024. The content of the address was as follows: “The Republic of Korea is in a state of paralysis due to the opposition party’s actions such as impeachment, special prosecution, and budget cuts. In order to defend the liberal Republic of Korea from the threat of North Korean communist forces and to protect the constitutional order, I hereby declare emergency martial law.” Respondent deployed military and police forces to the National Assembly and other institutions, and, through a martial law commander, issued Martial Law Command Proclamation No. 1 (hereinafter referred to as the “Proclamation”) at around 23:23 on December 3, 2024.

At approximately 01:02 on December 4, 2024, a resolution demanding the lifting of the Martial Law, proposed by 170 members of the National Assembly, was adopted with 190 votes in favor out of 190 members present during the 15th plenary of the 418th session (regular) of the National Assembly. At around 04:20 on the same day, Respondent delivered a public address announcing the end of the Martial Law, and at approximately 04:29, the State Council approved the resolution to lift the Martial Law.

2. On December 4, 2024, an impeachment resolution against Respondent (hereinafter referred to as the “First Impeachment Resolution”) was proposed. On December 7, 2024, a vote was held on the First Impeachment Resolution during the 17th plenary of the 418th session (regular) of the National Assembly, but the vote failed to proceed due to the lack of a quorum.

On December 12, 2024, 190 members of the National Assembly repropoed an

impeachment resolution against the President (Yoon Suk-yeol) (hereinafter referred to as the “Impeachment Resolution at Issue”). On December 14, 2024, the Impeachment Resolution at Issue was adopted with 204 votes in favor out of the 300 incumbent members during the 4th plenary of the 419th session (extraordinary) of the National Assembly. On the same day, the impeachment prosecutor requested an impeachment trial of Respondent by submitting the original copy of the impeachment resolution to the Court.

Subject Matter of Review

The subject matter of review in this case is whether President Yoon Suk-yeol violated the Constitution or statutes in the course of performing his official duties and whether a decision to remove him from office should be rendered.

Summary of the Decision

1. Discussion of justiciability

A. Judicial reviewability

The Constitution and the Martial Law Act set forth, *inter alia*, the requirements and procedures for the declaration of martial law. An impeachment trial is a constitutional adjudication that deprives a high-ranking public official of authority for violating the Constitution or statutes, thus safeguarding the constitutional order. Therefore, even if the declaration of emergency martial law involves a highly political decision, both its constitutionality and statutory legality are subject to review in impeachment trials.

B. Assessment of the reproposal of an impeachment resolution

Article 92 of the National Assembly Act proclaims the rule against reproposal or reintroduction of the same question during the same session, providing that “A question that is rejected shall not be proposed or introduced again during the same session.” The Impeachment Resolution at Issue was proposed during the 419th session (extraordinary) of the National Assembly and therefore was not repropounded during the same session as the First Impeachment Resolution, which failed to reach a vote during the 418th session (regular). Thus, it does not violate the rule against reproposal or reintroduction of the same question during the same session.

C. Assessment of the allegation of a withdrawal or change in the grounds for impeachment

Petitioner initially characterized the facts in the impeachment resolution as violations of the Criminal Act, such as insurrection. After the filing of the impeachment petition, however, Petitioner recharacterized the same facts as violations of the Constitution. This merely amounts to a withdrawal or change in the legal provisions invoked while maintaining the underlying facts. Therefore, it does not constitute a withdrawal or change in the grounds for impeachment.

2. Discussion of the declaration of the Martial Law

A. Violation of the substantive requirements for declaring emergency martial law

(1) In light of, *inter alia*, the intent of recognizing the State's emergency powers and the relevant provisions, including Article 77, Section (1) of the Constitution and Article 2, Section (2) of the Martial Law Act, the substantive requirements for the declaration of emergency martial law are as follows: a) the actual occurrence of belligerency or extreme disturbances of social order that considerably impede the performance of the administrative and judicial functions of the State “in time of war, armed riot or other equivalent national emergency”; b) the need to cope with a military necessity or maintain public safety and order through the mobilization of military forces; and c) the purpose of declaring emergency martial law to address a military necessity or to maintain public safety and order.

Therefore, emergency martial law may not be declared preemptively or preventively merely on the grounds of a potential crisis. Nor may it be declared to pursue an affirmative objective, such as the promotion of public welfare.

(2) A “national emergency equivalent to a time of war or armed conflict” refers to a grave crisis in which the existence of the State or the maintenance of the constitutional order is placed in jeopardy due to events such as a) an external incursion that does not amount to war, b) disruption of social order by a group or crowd not aiming to usurp national territory or subvert the constitutional order, or c) disruption of social order caused by natural disasters—such that the crisis cannot be addressed through the ordinary exercise of governmental powers under the constitutional order. Although Respondent is granted a certain degree of discretion in determining whether such a situation has actually arisen, there must be a crisis

that objectively justifies Respondent's judgment. If Respondent's determination is manifestly unreasonable or arbitrary, it constitutes a violation of both Article 77, Section (1) of the Constitution and Article 2, Section (2) of the Martial Law Act.

(3) Respondent argues that a grave crisis of this nature arose due to the opposition-led National Assembly, in which the opposition party, holding a majority of seats, pursued impeachment in an unprecedented manner, unilaterally exercised its legislative powers, and attempted to cut the government budget. However, at the time the Martial Law was declared, only two impeachment trials were underway—one against a single prosecutor and another against the chairperson of the Korea Communications Commission. As for the bills that Respondent claimed problematic, their legal effect had not yet come into force, as Respondent had either requested reconsideration or withheld their promulgation. The 2025 budget proposal could not have had any impact on the situation at the time of the declaration of the Martial Law, when the 2024 budget was still in effect. Moreover, this budget proposal had merely passed the National Assembly's Special Committee on Budget and Accounts and had not yet been approved by a plenary session of the National Assembly. Respondent also contends that he declared the Martial Law to dispel suspicions of electoral fraud. However, the mere existence of such suspicions is not sufficient to establish that a grave crisis situation had actually occurred.

In sum, even when considering all of the circumstances alleged by Respondent, the Court cannot find that a crisis of such severity existed at the time of the declaration of the Martial Law as to objectively justify Respondent's judgment.

(4) The governmental paralysis caused by the exercise of the National Assembly's powers and the suspicions of electoral fraud, both asserted by Respondent, are matters that must be addressed through political, institutional, or judicial means. Thus, there was no need to mobilize military forces.

(5) Respondent claims that the Martial Law was intended to serve as a "warning-type" or "appeal-type" martial law to inform citizens of the opposition party's tyranny and the national

crisis. However, the Court does not find that Respondent declared martial law solely for such purposes, and issuing a warning or making an appeal, in and of itself, does not constitute a legitimate purpose for declaring martial law.

(6) Accordingly, the declaration of the Martial Law failed to meet the substantive requirements for the declaration of emergency martial law.

B. Violation of the procedural requirements for declaring emergency martial law

(1) Under the Constitution and the Martial Law Act, both the declaration of martial law and the appointment of a martial law commander must undergo deliberation by the State Council. However, Respondent neither issued a procedurally lawful notice convening the State Council meeting nor conducted the meeting in accordance with its standard procedures, such as calling the meeting to order, presenting agenda items, providing explanatory statements, holding discussions, declaring the meeting adjourned, and preparing the minutes. Respondent also neither explained the specific details of the Martial Law—such as its necessity, the date and time of enforcement, and the appointment of the martial law commander—to other members of the State Council, nor provided them with the opportunity to express their views. Considering the overall circumstances at the time, Respondent declared the Martial Law and appointed the martial law commander without subjecting these matters to deliberation by the State Council.

(2) Respondent proceeded to declare the Martial Law despite the Prime Minister and relevant State Council members not affixing their signatures to the emergency martial law declaration. Additionally, Respondent did not announce the date, time, and areas of the enforcement of the Martial Law or the identity of the martial law commander. Nor did Respondent notify the National Assembly of the declaration without delay after it was made.

(3) Accordingly, the declaration of the martial law in this case also failed to meet the procedural requirements for declaring emergency martial law.

3. Assessment of the deployment of military and police forces to the National Assembly

By deploying military and police forces to the National Assembly, Respondent restricted the Speaker and members of the National Assembly—who were converging to deliberate on a resolution demanding the lifting of martial law—from entering the Assembly, while also ordering that they be pulled out. This violated, *inter alia*, Article 77, Section (5) of the Constitution—which grants the National Assembly the authority to request the lifting of martial law—representative democracy, and the principle of the separation of powers. It also infringed, *inter alia*, the National Assembly members’ authority to deliberate and vote and their immunity from arrest. Further, Respondent was involved in “issuing orders to locate political party leaders and others for the purpose of arresting them if necessary.” This infringed freedom of political party activities.

By deploying troops for the political purpose of obstructing the National Assembly’s exercise of its authority, Respondent placed soldiers in confrontation with ordinary citizens. This constituted a violation of Article 5, Section (2) and Article 74, Section (1) of the Constitution as it involved exercising the powers of the Commander-in-Chief of the Armed Forces in a manner contrary to the duty of the Armed Forces to maintain political neutrality.

4. Assessment of the issuance of the Proclamation

Respondent, through the Proclamation, banned the activities of the National Assembly, local legislative bodies, political parties, and all political activities. This violated, *inter alia*, Article 77, Section (5) of the Constitution granting the National Assembly the authority to request the lifting of martial law, Article 8 of the Constitution establishing the political party system, the principle of popular sovereignty, and the basic order of liberal democracy. It also infringed, *inter alia*, the National Assembly members’ authority to deliberate and vote and the essential elements of local autonomy.

Further, Respondent, through the Proclamation, prohibited a wide range of acts and allowed arrest, detention, seizure, and search without a warrant against those who violated this prohibition. This violated Article 77, Section (3) of the Constitution and Article 9, Section (1) of the Martial Law Act, both of which set forth the requirements for restricting fundamental rights under emergency martial law, and the warrant requirement. As a result, Respondent infringed, *inter alia*, citizens' fundamental political rights, freedoms of speech, the press, assembly, and association, freedom of political parties, right to collective action, freedom of occupation, and physical freedom.

5. Assessment of the search and seizure conducted against the National Election Commission

Respondent, in the capacity as the head of the executive branch, directed a warrantless seizure and search using military force against election commissions, an independent constitutional body. This violated the warrant requirement and infringed the independence of election commissions.

6. Assessment of the attempt to track the whereabouts of members of the legal profession

Respondent, in his capacity as the head of the executive branch, was involved in giving instructions to determine the locations of a former Supreme Court Chief Justice and a former Supreme Court Justice for the purpose of arrest if deemed necessary. Such conduct placed pressure on sitting judges by creating the perception that they, too, could at any time become subjects of arrest by the executive branch. Therefore, it constitutes an infringement upon the independence of the judiciary.

7. Removal of Respondent from office

A. Respondent undermined popular sovereignty and democracy, disregarded the constitutional structure of governance, and extensively infringed the fundamental rights of citizens. These actions violated the State's fundamental principles of the rule of law and democracy, undermining the constitutional order, and seriously endangering the stability of the democratic republic. The National Assembly was able to quickly pass a resolution calling for the lifting of martial law due to the resistance of citizens and the passive conduct of the military and police forces. The fact that the resolution demanding the lifting of martial law was eventually passed does not negate the seriousness of Respondent's violations of the law.

Moreover, Respondent recreated a history of the State's abuse of emergency powers, shocking citizens, and triggering enormous repercussions across social, economic, political, and diplomatic sectors. He also caused a loss of public trust in the exercise of presidential authority. These acts of Respondent in violating the Constitution and statutes represent a betrayal of the people's trust and constitute grave violations of the law that are unpardonable from the standpoint of protecting the Constitution. Therefore, the benefits of protecting the Constitution by removing Respondent from office overwhelmingly outweigh the national loss that would result from the removal of the President.

B. The Republic of Korea shall be a democratic republic (Constitution, Article 1, Section (1)). Democracy is founded on a pluralistic world view that presupposes trust in individuals' autonomous reason and acknowledges the relative truth and rationality of diverse political perspectives. Its essence lies in an autonomous and cooperative process of public decision-making, grounded in mutual respect and benevolence among equal fellow citizens. As such, democracy is a political system with exceptional adaptability in overcoming conflict and tension and in discovering the best course of action—so long as its self-correcting mechanisms function properly and there is trust in those mechanisms.

Respondent may have regarded the exercise of power by the opposition-led National Assembly as an abuse of authority or an act causing governmental paralysis. Even so,

Respondent should have engaged in more active dialogue and compromise within the bounds compatible with the essence of democracy while ensuring checks and balances by relying on the remedies envisioned by the Constitution. However, Respondent undermined the foundations of democratic politics by treating the National Assembly, the representative of the people, not as an equal partner in governance but as an object of exclusion. Moreover, Respondent failed in his responsibility and duty, as the President of all citizens, to look beyond his supporters and to unify the broader social community.

In conclusion, Respondent violated the Constitution and statutes, thereby abandoning his responsibility and duty to safeguard the Constitution and gravely betraying the trust of the Korean people, the sovereigns of the democratic republic. Accordingly, Respondent is removed from the office of the President.

Summary of Concurring Opinion of Justices Lee Mison and Kim Hyungdu

According to Article 40 of the Constitutional Court Act, statutes and regulations relating to criminal litigation apply *mutatis mutandis* to impeachment trials insofar as such application is not contrary to the nature of such trials. In light of, *inter alia*, the nature of impeachment trials, the differences between those trials and criminal proceedings, and the need for expeditious proceedings, the Criminal Procedure Act provisions concerning the hearsay rule may be relaxed in impeachment trials. Therefore, transcripts of suspect interrogations or non-suspect interviews may be admitted as evidence to the extent that the lawfulness of the procedure is guaranteed. In addition, the minutes of the National Assembly that contain the statements of persons related to the case are, as a matter of course, recognized as admissible evidence, as they are deemed a “document prepared under other particularly trustworthy circumstances” under Article 315, Item 3 of the Criminal Procedure Act.

Summary of Concurring Opinion of Justices Kim Bok-hyeong and Cho Hanchang

Given, *inter alia*, the significance of impeachment trials and the guarantee of Respondent’s right to present a defense, the hearsay rule under the Criminal Procedure Act should be applied more strictly in future impeachment trials. The recognition of grounds for impeachment should, to the extent possible, rely on evidence directly examined before the

Justices in open court, as in criminal proceedings. Further, it is desirable to ensure the opportunity for cross-examination with respect to hearsay evidence. Thus, transcripts of interrogations or interviews for which Respondent's right to cross-examination was not guaranteed may be deemed inadmissible as evidence. In addition, it is difficult to apply Article 315, Item 3 of the Criminal Procedure Act, as it stands, to the minutes of the National Assembly as well.

Summary of Concurring Opinion of Justice Cheong Hyungsik

According to Article 92 of the National Assembly Act, an impeachment resolution, like any other question, may not be proposed again during the same session once it has been rejected, but it may be proposed again in a different session. However, allowing the unlimited reproposal of an impeachment resolution may lead to, *inter alia*, instability in the status of high-ranking public officials, impairment of governmental functions, and the politicization of the impeachment system. Therefore, the legislature should consider enacting a provision that limits the number of times an impeachment resolution may be repropounded even across different sessions if it has been rejected in the National Assembly.

* This translation is provisional and subject to revision.

สรุปข้อเท็จจริงและคำพิพากษาของศาลเลือกตั้งสูงสุดแห่งสหรัฐอเมริกา
คำพิพากษา ที่ SUP-JDC-1441/2024 ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕)
กรณีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกพรรคการเมือง
ในการวิพากษ์วิจารณ์พรรคการเมือง*

นายภวัต ธนากร
นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ศาลเลือกตั้งสูงสุดแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Electoral Court, High Chamber) ได้วางหลักในคดีนี้ว่า สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและเสรีภาพในการแสดงออก ตลอดจนสิทธิทางการเมืองของบุคคลผู้ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคการเมืองย่อมได้รับการคุ้มครอง

การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองที่มุ่งเป้าไปยังการตัดสินใจของสถาบันทางการเมืองหรือบุคคลที่มีบทบาทในทางสาธารณะ หากมิใช่การใส่ร้ายหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง และอยู่ภายใต้กรอบของการโต้แย้งตามวิถีประชาธิปไตยแล้ว ก็ย่อมได้รับการคุ้มครองในฐานะเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งกำหนดให้มีความอดทนอดกลั้นต่อทรศนะเชิงวิพากษ์ใด ๆ ที่มีต่อผู้นำของพรรคการเมือง

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ (ค.ศ. ๒๐๒๔) กรรมการบริหารพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง ได้ยื่นคำร้องเรียนสมาชิกพรรคของตน โดยกล่าวว่า การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกรายนั้นต่อสาธารณะเป็นการหมิ่นประมาทและโจมตีผู้บริหารประเทศ นำไปสู่ความแตกแยกภายในและลดทอนความน่าเชื่อถือของพรรคการเมือง ต่อมาในเดือนพฤศจิกายนของปีเดียวกัน คณะกรรมการยุติธรรมของพรรค (Party's Commission of Justice) ได้ตัดสินเห็นพ้องตามคำร้องเรียนดังกล่าว และลงโทษสมาชิกผู้นั้นด้วยการขับออกจากการเป็นสมาชิก เนื่องจากมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประพฤติผิดวินัยอย่างร้ายแรงและไม่จงรักภักดีต่อพรรคการเมือง ซึ่งเป็นการละเมิดกฎเกณฑ์ภายในของพรรคการเมือง

ด้วยรู้สึกไม่พึงพอใจต่อผลคำวินิจฉัยข้างต้น สมาชิกรายดังกล่าวจึงยื่นคำร้องทุกข์ต่อศาลเลือกตั้งสูงสุด โดยโต้แย้งว่าคำตัดสินดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก และมีได้พิจารณาบริบทแวดล้อมของถ้อยแถลงของตนอย่างเพียงพอ อีกทั้งยังเป็นการลงโทษที่รุนแรงอย่างไม่ได้สัดส่วน

* สามารถสืบค้นรายละเอียดของคำพิพากษาได้ที่ : <https://codices.coe.int/codices/results/precis/CA561508-F71C-43FF-858A-08DDEEF5F518>

ดังนั้น ประเด็นหลักในกรณีนี้จึงมีว่า การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกพรรคคนดังกล่าว ที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงต่อผู้นำพรรคและกระบวนการปฏิรูปกฎเกณฑ์ของพรรคที่นำไปสู่การเลือกตั้งประธานกรรมการบริหารพรรคขึ้นใหม่ ย่อมได้รับการคุ้มครองในฐานะเสรีภาพในการแสดงออกหรือไม่ หรือในทางกลับกัน เป็นการกระทำที่สมควรถูกลงโทษเนื่องจากการทำลายความเป็นเอกภาพและภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองหรือไม่

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา^๒

มาตรา ๒ การแสดงออกทางความคิด มิใช่ประเด็นที่ฝ่ายตุลาการหรือฝ่ายบริหารจะพึงใช้อำนาจพิจารณา เว้นแต่เป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดี ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ก่อกระตุนอาชญากรรม หรือกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ

๔. คำพิพากษาของศาลเลือกตั้งสูงสุด

ศาลเลือกตั้งสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา รวมถึงสนธิสัญญา ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้ให้การรับรองเสรีภาพในการแสดงออกว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการโต้เถียงในทางการเมือง ซึ่งย่อมต้องอาศัยความอดทนอดกลั้นในระดับที่สูงกว่าระดับทั่วไป แม้ว่าสิทธิในเสรีภาพดังกล่าวจะมีใช้สิทธิเด็ดขาด (absolute) แต่ก็อาจถูกจำกัดได้เพียงด้วยเหตุเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ตามกฎหมาย (legal interests) เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง ความมั่นคงแห่งสถาบันทางสังคม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การจำกัดสิทธิเสรีภาพจะต้องถูกต้องอย่างเคร่งครัด เพื่อหลีกเลี่ยงการกีดกันการโต้เถียงกันตามวิถีประชาธิปไตย

ขณะที่พรรคการเมืองมีสิทธิในการรวมกลุ่ม (self-organisation) และมีอำนาจกำหนดมาตรการทางวินัย อันหมายรวมถึงการลงโทษต่อพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อวัตถุประสงค์ตามรัฐธรรมนูญของพรรค ถึงกระนั้น การใช้อำนาจดังกล่าวจะต้องเป็นไปโดยสอดคล้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานของสมาชิกพรรค ซึ่งมีนัยสำคัญ คือ ต้องอนุญาตให้สามารถมีความเห็นแย้งตลอดจนคำวิพากษ์วิจารณ์ที่รุนแรงได้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องมีใช้การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการใส่ความเท็จในทางอาญา หรือเป็นภัยอันตรายร้ายแรงต่อโครงสร้างของพรรคการเมือง ทั้งนี้ คณะกรรมการยุติธรรมของพรรคการเมืองได้มีการพิจารณาซึ่งเห็นว่า การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวของสมาชิกพรรคตามที่ได้รับทราบนั้น เป็นการบั่นทอนความเป็นเอกภาพของพรรคในเชิงอุดมการณ์โดยรวม และจึงกระทบต่อภาพลักษณ์ของพรรคอย่างร้ายแรง

^๒ Political Constitution of the United Mexican States

Article 6 The expression of ideas shall not be subject to any judicial or administrative investigation, unless it offends good morals, infringes the rights of others, incites to crime, or disturbs the public order.

(source: <https://ecnL.org/sites/default/files/files/2021/MexicoConstitution.pdf>)

อย่างไรก็ดี ศาลเลือกตั้งสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวเป็นไปภายใต้บริบทของการถกแถลงภายในพรรค (internal deliberative process) ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปกฎหมายพื้นฐานบางประการและประเด็นการเลือกตั้งผู้นำครั้งใหม่ อันเป็นประเด็นว่าด้วยสาธารณประโยชน์ กรณีจึงเป็นการแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองต่อการตัดสินใจของพรรคการเมืองและบุคคลที่มีความสำคัญในทางสาธารณะ ภายใต้ขอบเขตของการโต้แย้งตามวิถีประชาธิปไตย

เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว พบว่า แม้ถ้อยแถลงดังกล่าวจะรุนแรงและก่อให้เกิดความรู้สึกกระอักกระอ่วนใจ แต่ก็ได้เป็นการใส่ความเท็จหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง (ซึ่งจะนับเป็นองค์ประกอบสำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาทในการเลือกตั้ง) ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นดังกล่าวจึงได้รับการคุ้มครองในฐานะเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งต้องอาศัยความอดทนอดกลั้นอย่างสูงต่อการรับฟังความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวกับผู้นำของพรรคการเมือง นอกจากนี้ ยังไม่พบพฤติการณ์ที่ร้ายแรงจนเป็นเหตุให้ต้องลงโทษขับสมาชิกรายดังกล่าวออกจากพรรคการเมือง

ส่วนถ้อยคำเช่น “การฉกฉวย” (kidnapping) หรือ “ขโมย” (theft) จะต้องตีความในลักษณะเชิงอุปมาอุปไมย โดยคำนึงถึงบริบททางการเมืองที่เกี่ยวข้อง หากใช่เป็นการกล่าวโทษผู้อื่นว่าเป็นอาชญากรรม ซึ่งการที่จะจำกัดเสรีภาพต่อการแสดงออกด้วยถ้อยคำดังกล่าว อาจถือว่าเป็นกรณีที่ไม่ได้สัดส่วนและขัดต่อหลักการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานของปัจเจกอย่างสูงสุด (the principle of maximising fundamental rights)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลเลือกตั้งสูงสุดจึงพิพากษาว่า คำตัดสินพิพากษาของคณะกรรมการพรรคการเมืองขาดพยานหลักฐานที่เพียงพอที่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่า การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกดังกล่าวเกินขอบเขตของเสรีภาพในการแสดงออกตามรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ การลงโทษดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและพิพากษาให้กลับคำตัดสินของคณะกรรมการพรรค และเพิกถอนการถูกขับออกจากการเป็นสมาชิกพรรคด้วย

MEX-2025-1-001

a) Mexico b) Federal Electoral Court of Mexico c) High Chamber d) 23/07/2025 e) SUP-JDC 1441/2024 f) g) <https://www.te.gob.mx/buscador> h) Codices (Spanish)

Headnotes

The right to of access to justice and freedom of expression, as well as the political rights of those who are members of political parties are protected.

Political criticism directed at institutional decisions and actors of public relevance, which does not impute crimes or false facts and remains within the framework of democratic debate, is protected under freedom of expression, which requires heightened tolerance toward critical opinions regarding party leadership.

Summary

I. In October 2024, a party councillor filed a complaint against a member, alleging that his public statements constituted slander and attacks against the national leadership, generating internal division and discrediting the institution.

In November of the same year, the Party's Commission of Justice ruled the complaint well-founded and sanctioned the member with permanent expulsion, considering that he had engaged in acts of serious indiscipline and political disloyalty, thereby violating internal regulations.

Dissatisfied, the member filed a complaint (Juicio de Protección de los Derechos Político-Electorales del Ciudadano) before the High Chamber, arguing that the ruling violated his right to freedom of expression, failed to take into account the context of his statements, and imposed a disproportionate sanction.

The central issue was whether the expressions made by the member—severe criticisms of the leadership and of the statutory reform process that enabled the re-election of the president of the National Executive Committee—were protected under freedom of expression or, conversely, constituted punishable conduct for undermining the unity and institutional image of the political party.

II. The High Chamber analyzed that Article 6 of the Mexican Constitution, as well as various international treaties, recognise freedom of expression as a fundamental right. This is particularly

relevant in contexts of political debate, where the margins of tolerance are broader. Although this right is not absolute, it may only be restricted in order to protect legal interests such as honour, reputation, and institutional stability. However, such limitations must be interpreted strictly to avoid suppressing democratic debate.

Political parties hold the right to self-organisation and disciplinary authority, which includes sanctioning conduct that endangers their constitutional purposes. Nonetheless, such authority must be exercised in harmony with the fundamental rights of party members, which implies allowing dissent and even harsh criticism, provided that it does not involve false accusations of crimes or cause serious harm to the party's organisational structure. The Party's Commission of Justice had considered that the reported statements undermined ideological, programmatic, and organisational unity, severely affecting the party's image.

However, the High Chamber observed that these statements were made in the context of an internal deliberative process related to the reform of basic documents and the renewal of national leadership—matters of public interest. The expressions constituted political criticism directed at institutional decisions and actors of public relevance, within the framework of democratic debate.

A comprehensive analysis shows that, although harsh and uncomfortable, the statements did not impute crimes or false facts (a requirement for establishing electoral slander). Therefore, they are protected under freedom of expression, which requires heightened tolerance toward critical opinions regarding party leadership. Furthermore, no serious harm justifying the sanction of expulsion was proven.

The use of terms such as “kidnapping” or “theft” must be interpreted figuratively, taking into account the political context, and not as a criminal accusation. A restriction based on such expressions would be disproportionate and incompatible with the principle of maximising fundamental rights.

For these reasons, the High Chamber concluded that the challenged ruling lacked sufficient justification to prove that the statements exceeded the constitutional limits of freedom of expression. Consequently, it determined that the sanction was unlawful; it fully and definitively overturned the decision issued by the party's Commission of Justice and revoked the expulsion of the party member.

คำศัพท์ที่น่าสนใจ
ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

Criminal Lifestyle (noun) หมายถึง วิถีชีวิตอาชญากร

๑. Walters (๒๐๑๙) ได้จำแนกลักษณะของ “Criminal Lifestyle” ไว้ว่าประกอบด้วย “รูปแบบพฤติกรรม ๔ ประการ ได้แก่ ความสำเร็จความรับผิดชอบ การปรนเปรอตัวเอง (self-indulgence) การล่องล้าบุคคลอื่น และการละเมิดกฎหมายทางสังคม ดังนั้น การมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตอาชญากรจึงสามารถวัดได้จากการไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดทางสังคม (ความสำเร็จความรับผิดชอบ) การแสวงหาความพึงพอใจในทันทีผ่านการใช้สารเสพติด การพนัน และการสำส่อนทางเพศ (การปรนเปรอตัวเอง) การละเมิดพื้นที่ส่วนบุคคลของผู้อื่น (การล่องล้าบุคคลอื่น) และการเพิกเฉยต่อกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียม และกฎหมายของสังคม (การละเมิดกฎหมายทางสังคม)”

(Walters, G. (๒๐๑๙). Criminal lifestyle. In *The SAGE encyclopedia of criminal psychology* (Vol. ๔, pp. ๒๕๘-๒๖๑). SAGE Publications, Inc., <https://doi.org/10.๔๑๓๕/๙๗๘๑๔๘๓๓๙๒๒๔๐.n๙๑>)

๒. กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒) (Proceeds of Crime Act ๒๐๐๒) ของสหราชอาณาจักร ระบุให้มีการพิจารณาว่าบุคคลมี “วิถีชีวิตอาชญากร” (Criminal Lifestyle) หรือไม่ โดยเป็นเกณฑ์สำคัญหนึ่งของรัฐบัญญัติ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลนั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเฉพาะครั้ง หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดโดยปกติทั้งหมด (<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/๒๐๐๒/๒๙/notes/division/๕/๒/๒๑/๑>)

ex officio judicial review

หมายถึง “การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคำร้องทุกข์”

๑. ในสารานุกรมกฎหมายออนไลน์ ACA-Europe นิยามเอาไว้ว่าหมายถึง ประเด็นที่ศาลหยิบยกขึ้นพิจารณาความโดยริเริ่มเอง (ที่มา : <https://www.aca-europe.eu/en/case-law/glossary-of-legal-terms/ex-officio-judicial-review>)

๒. ในเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐออสเตรีย ณ กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา (Embassy of Austria, Washington D.C.) อธิบายว่า ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายและคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ ทั้งตามที่ประชาชนได้ยื่นต่อศาล และตามที่ศาลพิจารณาจากคำร้องทุกข์ประเภทต่าง ๆ แล้วเห็นควรวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อกฎหมายดังกล่าว เพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ประชาชนได้ยื่นคำร้องหรือคำร้องทุกข์มายังศาล ดังนั้น จึงพิจารณาได้ว่า ข้อกฎหมายดังกล่าวกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทุกข์โดยตรง (ที่มา : <https://www.austria.org/the-court-system>)

๓. ในบริบทของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุแห่งคำร้องทุกข์สืบเนื่องมาจากการที่มลรัฐ Lower Austria แก้ไขเพิ่มเติมรัฐบัญญัติว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อสกัดกั้นโครงการก่อสร้างทางรถไฟที่จะดำเนินการโดยบริษัทซึ่งเป็นผู้ร้อง ดังนั้น จึงพิจารณาได้ว่า

ข้อกฎหมายที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในรัฐบัญญัติเพื่อมุ่งหมายวัตถุประสงค์ดังกล่าว อันเป็นฐานอำนาจและเหตุผลสำหรับคำสั่งไม่อนุมัติการก่อสร้างทางรถไฟในเวลาต่อมานั้น กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องทุกข์และศาลจึงเห็นควรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของข้อกฎหมายนั้นด้วย ทั้งนี้ แม้ว่าโดยแรกเริ่ม กรณีจะไม่ใช้การยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อกฎหมายดังกล่าว หากแต่เป็นคำร้องทุกข์ต่อการกระทำทางปกครอง (decision) ของมลรัฐก็ตาม

Detrimental = สร้างความเสียหาย

๑. Merriam-Webster อธิบายเอาไว้ว่าหมายถึง บุคคลหรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์หรือเป็นอันตราย (คำนาม) (<https://www.merriam-webster.com/dictionary/detrimental>)
๒. Oxford Learner's Dictionaries อธิบายเอาไว้ว่าหมายถึง เป็นอันตราย (ต่อบุคคล/สิ่งใดสิ่งหนึ่ง) (คำนาม) (<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/us/definition/english/detrimental?q=Detrimental>)
๓. ความหมายในบริบทของคำวินิจฉัย (They feared that their land might be subject to nature conservation measures which would have *detrimental* effects on their activity and would limit their property rights without any entitlement to compensation) หมายถึง การที่มาตรการของรัฐส่งผลกระทบต่อการประกอบกิจการของพลเมืองในประเทศ จนทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ตามปกติ หรือทำให้มูลค่าและการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินลดน้อยถอยลง โดยคำว่า “*detrimental*” มีความสำคัญอย่างมากในการพิจารณาเรื่องการเยียวยาหรือค่าทดแทน เพราะหากผลกระทบนั้นเป็นเพียงผลกระทบเล็กน้อยทั่วไปที่ประชาชนทุกคนต้องแบกรับ รัฐอาจไม่ต้องจ่ายค่าทดแทน แต่ถ้าผลกระทบนั้นเข้าขั้น “*detrimental*” (เป็นผลร้ายแรงหรือสร้างความเสียหายเป็นพิเศษแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเกินกว่าที่จะพึงยอมรับได้) ศาลจะวินิจฉัยว่ารัฐมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าทดแทนเพื่อความเป็นธรรมตามหลักความเสมอภาคในการรับภาระทางสาธารณะ

Figuratively = เเชิงอุปมาอุปไมย

๑. พจนานุกรมออนไลน์ Britannica ได้นิยามว่าหมายถึง [การกระทำหรือการกล่าว] ในลักษณะที่มีได้เจตนาสื่อความหมายพื้นฐาน หรือความหมายที่แท้จริงตรงตามถ้อยคำ หากแต่หยิบยกอีกสิ่งหนึ่งขึ้นอุปมาอุปไมยแทนเพื่ออธิบายความคิดของตนในเรื่องนั้น (ที่มา : <https://www.britannica.com/dictionary/figuratively>)
๒. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ อธิบายความหมายเอาไว้ว่าหมายถึง การเปรียบเทียบกัน
๓. ในบริบทของคำพิพากษาของศาลเลือกตั้งสูงสุดแห่งสหรัฐอเมริกา คือ ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า สมาชิกพรรคการเมืองผู้ถูกลงโทษขับออกจากพรรค ได้ใช้ถ้อยคำว่า “ฉกฉวย” หรือ “โจรขโมย” เพื่อวิพากษ์วิจารณ์พรรคของตนในเชิงอุปมาอุปไมยมากกว่าที่จะเป็นการกล่าวหาหรือหมิ่นประมาทบุคคลใดว่าได้กระทำการหรือมีฐานะเช่นนั้นจริง

Greenhouse Gas (noun) หมายถึง ก๊าซเรือนกระจก

๑. Cambridge Dictionary นิยามคำดังกล่าวไว้ว่า คือ ก๊าซที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก โดยเฉพาะคาร์บอนไดออกไซด์

(<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/greenhouse-gas>)

๒. Encyclopædia Britannica อธิบายคำดังกล่าวไว้ว่า คือ “ก๊าซใด ๆ ที่มีคุณสมบัติในการซั้บรังสีอินฟราเรด (พลังงานความร้อนสุทธิ) ที่แผ่ออกมาจากพื้นผิวโลก และแผ่รังสีนั้นกลับคืนสู่พื้นผิวโลกอีกครั้ง ซึ่งส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก โดยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน และไอน้ำ ถือเป็นก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญที่สุด (นอกจากนี้ โอโซนในระดับพื้นผิว ไนตรัสออกไซด์ และกลุ่มก๊าซฟลูออรีเนต ก็มีส่วนช่วยกักเก็บรังสีอินฟราเรดด้วยเช่นกัน แต่ในปริมาณที่น้อยกว่า)”

(Mann, M.E. (๒๐๒๒, May ๑). greenhouse gas. Encyclopedia Britannica.

<https://www.britannica.com/science/greenhouse-gas>)

Governmental Paralysis = ภาวะอัมพาตทางการเมือง / ภาวะชะงักงันทางการเมือง

“Governmental Paralysis” เป็นคำที่ถูกประกอบสร้างขึ้นจากคำ ๒ คำ คือ คำว่า ‘governmental’ ซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ (adjective) ที่หมายถึงเกี่ยวกับรัฐบาลหรือการปกครอง กับคำว่า ‘paralysis’ ซึ่งเป็นคำนามนับไม่ได้ (uncountable noun) ที่แปลว่า การสูญเสียความสามารถในการเคลื่อนไหวและความรู้สึก ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนของร่างกาย ทั้งนี้ คำดังกล่าวได้รับการอธิบายว่าหมายถึงการที่รัฐ ซึ่งเป็นหน่วยในการปกครอง (a governing body) ไม่สามารถที่จะตัดสินใจ ดำเนินนโยบาย หรือแก้ไขประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเกิดความแตกแยกภายใน (internal divisions) สภาวะตึบตันทางการเมือง (political gridlock) หรือความล้มเหลวของสถาบันต่าง ๆ (institutional dysfunction) โดยเงื่อนไขดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าในประเด็นที่สำคัญ รวมถึงการตรากฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดิน ทำให้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้รับการแก้ไขจนกระทบต่อความเชื่อมั่นสาธารณะและเสถียรภาพของรัฐบาล

(โปรดดู <https://pollution.sustainability-directory.com/area/governmental-paralysis/>)

ขณะที่สื่อเศรษฐกิจระดับโลกอย่าง the Financial Time ได้มีการกล่าวถึงถ้อยคำดังกล่าวในประเด็นที่มีการระบุถึงประเทศไทยว่ากำลังตกอยู่ในสถานะของการเป็น Sick Man of Asia หรือผู้ป่วยแห่งเอเชีย ทั้งที่ก่อนหน้านี้ในอดีต ประเทศไทยเคยอยู่ในฐานะที่เป็นหนึ่งในสื่อเศรษฐกิจของภูมิภาค ทั้งนี้ สถานะดังกล่าวเกิดขึ้นจากสาเหตุประการหนึ่ง นั่นคือ ภาวะอัมพาตทางการเมือง (Political Paralysis) ซึ่งเป็นสภาวะที่การเมืองไร้เสถียรภาพ เกิดความขัดแย้งกันจนไม่สามารถออกนโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนความเจริญของประเทศได้

(โปรดดู <https://techsauce.co/basedon/thailand-sick-man-of-asia-history-and-structural-crisis>)

Privatisation = การแปรรูปหรือแปรสภาพให้เป็นของเอกชน

พจนานุกรม Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus นิยามความหมายว่าเป็นการขายอุตสาหกรรม บริษัท หรือบริการที่เคยเป็นของรัฐ และ/หรือ ควบคุมโดยรัฐ เพื่อเปลี่ยนไปเป็นของเอกชนและควบคุมโดยเอกชน

plant protection products = ผลิตภัณฑ์อารักขาพืช

องค์การอารักขาพืชแห่งยุโรปและเมดิเตอร์เรเนียน (European and Mediterranean Plant Protection Organization) ให้คำจำกัดความคำว่า plant protection products หรือผลิตภัณฑ์อารักขาพืช ว่าเป็นสารผสมที่เป็นเคมีหรือชีวภาพ หรือสิ่งปรุงแต่งสำเร็จรูปจากจุลินทรีย์ (เชื้อรา ไวรัส แบคทีเรีย โปรโตซัว หรือองค์ประกอบทางชีวภาพระดับจุลภาคที่สามารถจำลองตัวเองได้อื่น ๆ) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในทางเกษตรกรรม พืชสวน การป่าไม้ การทำสวน และพื้นที่สาธารณะ รวมถึงใช้กับผลผลิตพืชที่เก็บรักษาไว้ และบนพื้นที่ที่ไม่ได้มีไว้เพื่อใช้ในการเพาะปลูก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ปกป้องพืชหรือผลผลิตจากพืชโดยการทำลาย ชับไล่ หรือจำกัดการเจริญเติบโตของศัตรูพืช (๒) ทำลายหรือจำกัดการเจริญเติบโต ของวัชพืชหรือพืชที่ไม่พึงประสงค์ (๓) ควบคุมหรือปรับแต่งการเจริญเติบโตของพืช (อันมิใช่ในลักษณะของสารอาหาร)

(โปรดดู: <https://pp๑.eppo.int/standards/PP๑-๒๒๗-๑-en.pdf>)

Subject-matter = วัตถุแห่งคดี

(๑) พจนานุกรม Merriam-Webster อธิบายเอาไว้ว่าหมายถึง เนื้อหาหรือประเด็นที่น่าเสนอเพื่อพิจารณาในการอภิปราย การคิด หรือการศึกษา

(<https://www.merriam-webster.com/dictionary/subject%๒๐matter>)

(๒) ความหมายในบริบทของคำวินิจฉัย (The President of the Constitutional Tribunal ordered that the constitutional complaint (SK ๓๖/๐๒) be joined with an application submitted by a group of deputies of parliament (K ๑๖/๐๒), due to the identical *subject-matter* of the cases. subject-matter) ในบริบทของคำวินิจฉัย หมายถึง คำร้องทั้งสองกรณีมีประเด็นข้อพิพาทหรือเนื้อหาสำคัญอันเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งครอบคลุมถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นข้อพิพาท เรื่องราวหรือมูลเหตุที่นำมาฟ้องร้องกันและสิทธิหรือทรัพย์สินที่เป็นต้นเหตุของคดี กล่าวคือ ในคดีนี้เป็นเรื่องสิทธิในการได้มาซึ่งหุ้นโดยไม่มีค่าตอบแทนซึ่งเมื่อพิจารณาตามประโยคข้างต้นจะหมายถึงเป็นการตรวจสอบว่าเกณฑ์การให้หุ้นแก่พนักงานรัฐวิสาหกิจนั้นขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญหรือไม่